

svētdienas•rīts

**No 24. līdz 26. oktobrim –
otrais Baltijas luterāņu
draudžu koru festivāls Rīgā**

Oktobris 2025 Nr. 10 (2019)
3,30 €

Izglītība

Lutera Akadēmijā – 100 studentu

Ziņas

*Somijas prezidents Aleksandrs Stubs viesojas
Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē*

Ekumene

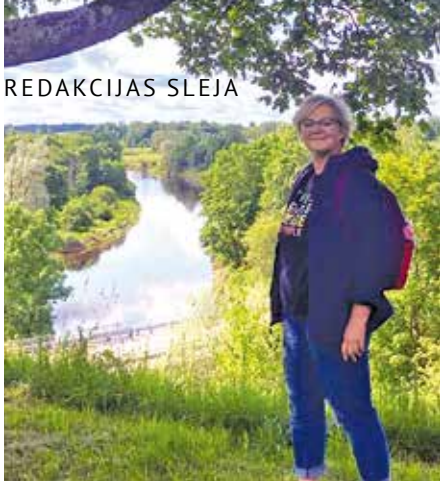
*Mūžīgais aicinājums uz vienotību,
Kristus lūgšana un Nikajas pavērsiens.
Viņa Svētības Konstantinopoles
patriarha Bartolomeja I uzruna
Rīgas Domā*

**Reformācijas diena:
mainīt visu, piedzimt no jauna**

**Bīķeru dievnama tornis
atguvis zelta gaili**

ISSN 1407-964X

REDAKCIJAS SLEJA

Par laimību un spēku

Inga Reča, žurnāla
“Svētdienas Rīts”
redaktore

Kādas sajūtas tev, mīlo lasītāj, ir šoruden? Vai esi jau atradis brīdi, lai atskatītos uz vasarā paveikto? Vai tev ir izdevies šogad kādā dzīves jomā ievākt superražu vai viss noslika labo nodomu lietavās? Tomēr ir labi, ja reizēm varam palikt mierā un novērtēt, kas ir izdevies, kur esam cietuši fiasko un pie kā vēl jāpiestrādā.

Ticiet vai ne, bet katru reizi, kad pirms redakcijas slejas rakstīšanas vēlreiz ļoti uzmanīgi pārlasu visus žurnāla materiālus kopumā, mani pārņem dīvaina laimības un spēka izjūta. Kā lai to izskaidro, no kurienes tā rodas?! Piemēram, šajā numurā. No katra viesā, kas apciemojis Latviju un mūsu Baznīcu (Viņa Svētības Konstantinopoles patriarha Bartolomeja I un Somijas prezidenta Aleksandra Stuba stiprinošās vizītes), no Lutera Akadēmijas, kuras studentu skaits ir sasniedzis apaļu simtu! Un tas noticis laikā, kad teoloģiju studētgrībētāju skaits citur Eiropā ir krietni samazinājies. No mūsu jauniešiem diakoniem Ilmāra Jargāna un Ulda Muzikanta, kuri, jau būdami brieduma gados, tomēr nav spējuši pretoties Svēta Gara aicinājumam, atsaukušies un tagad palīdz mācītājiem kalpošanā. No apbrīnojami pazemīgās, bet ticībā tik stiprās mācītājas *emerita* Vairas Bitēnas, kurai šogad aprit ordinācijas 50. gadskārta. No katras draudzes, kurai izdevies paveikt kaut ko nozīmīgu, labu un skaistu – Bīķeru draudze atjaunojusi un uzstādījusi torņa gaili, Sesavas draudze rīko Liecību vakarus, kas pulcē ne tikai draudzes ļaudis, bet ir ieinteresējuši arī tos, kas uz baznīcu ikdienā nenāk. Ādažu draudze spridzina ar savu entuziasmu, piedaloties Mājas kafejnīcu dienās. Un, protams, no katra numura intervijas varoņa (šoreiz zviedru teologa Torbjerna Johansona un Baznīcas mūziķes Alises Kļaviņas). Tik spēcinoši lasīt viņu domas, piedzīvotu un pārdzīvotu! Un vēl jāpiemin aizkustinošā Ivetas liecība “Mīlestības ceļā”. Lai atjaunotu un stiprinātu ticību, noteikti izlasiet mācītāja Ulda Matīsa sprediķi “Reformācijas dienā” un *Dr. theol.* Voldemāra Lauciņa ieskatu ticības apliecību vēsturē. Iznākušas arī divas ievērības cienīgas grāmatas – “Ziedoni (no jauna) skaitīt” un “Dzīvie akmeņi” (par Ģipkas dievnama atdzimšanu). Un – ļoti bagātīgs klāsts ar uzdevumiem mūsu mazajiem lasītājiem!

Un vēl viens notikums, kuru ir vērts piedzīvot klātienē, – no 24. līdz 26. oktobrim Rīgā norisināsies jau otrais Baltijas luterāņu draudžu koru festivāls “Nes gaismu pasaulē!”. Izpētiet kārtīgi afišas 15. un 27. lappusē, un uz tikšanos mūzikā un sadraudzībā! Festivāla rīkotāju komandas pārstāve Līga Pugoviča aicina: “Nāciet, klausieties, saņemiet un nesiet Kristus gaismu pasaulē!”

SATURS

3 Ekumene

Viņa Svētības Konstantinopoles patriarha Bartolomeja I uzruna

4 Ziņas

Somijas prezidents viesojas Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē

4 Izglītība

Lutera Akadēmijā – 100 studentu

5 Ziņas

Gregorskola aicina uz 30 gadu jubileju

6 Notikums

Balvu dievnāmam svin 110. gadskārtu

8 Iepazīsimies

Ordinēti jauni diakoni – Ilmārs Jargāns un Uldis Muzikants

10 Saruna

Ar zviedru teologu Torbjernu Johansonu

12 Personība

Mūziķe Alise Kļaviņa: “Skaistākā un svarīgākā diena manā dzīvē”

15 Mūzika

Otrais Baltijas luterāņu draudžu koru festivāls Rīgā

16 Ārzemēs

Garīgā atmoda Uzbekistānā, spiediens pret Turcijas kristiešiem

17 Vajātā Baznīca

Ziemeļkoreja. Bībeļu kontrabandistes stāsts

18 Mantojums

Ticības atjaunošanas svētkos. *Dr. theol.* Voldemārs Lauciņš

20 Sprediķis

Reformācijas dienā. Mācītājs Uldis Matīss

22 Grāmata

“Imanta atgriešanās ir vajadzīga, loģiska un īsti vietā”. Elīna Lāce

23 Grāmata

“Dzīvie akmeņi”. Elvitas Rukas grāmata par Ģipkas dievnamu

24 Mīlestības ceļš

Dievs pārsteidz. Ivetas liecība

25 Viesmīlība

Kājām no Francijas. Arta Paegle

28 Svētdienas skola

Otrais bauslis. Trīs uzdevumi

29 Svētdienas skola

Otrais bauslis – cienīt Dieva vārdu. Mācītājs Ivars Jēkabsons

30 Krustvārdu mīkla

EKUMENE

Ekumenisks dievkalpojums Rīgas Domā ar Konstantinopoles patriarha Bartolomeja I piedalīšanos 2025. gada 13. septembrī.

Mūžīgais aicinājums uz vienotību, Kristus lūgšana un Nīkajas pavērsiens

Viņa Svētības Konstantinopoles patriarha Bartolomeja I uzruna ekumeniskajā dievkalpojumā Rīgas Domā 2025. gada 13. septembrī

Augsti godātais Rīgas arhibīskaps Rinald, godātie citu kristīgo Baznīcu un konfesiju pārstāvji, mīļotie brāļi un māsas Kristū! Šodien žēlsirdīgā Dieva žēlastība mūs ir sapulcinājusi šajā brīnišķīgajā katedrālē. Ne tādēļ, lai mēs vienkārši kopīgi svinētu liturģiju, bet lai piedzīvotu Baznīcas lielo noslēpumu, pārdomājot divus mūsu ticības balstus – mūsu Kunga Jēzus Kristus augstā priesterā lūgšanu un Pirmā ekumeniskā Nīkajas koncila vēsturisko mantojumu, kura 1700. gadadienu šogad ar bijību un pateicību svinīgi pieminam.

Šodienas lasījums no Jāņa evaņģēlija nav nejauša sakritība, bet gan norādījums un dievišķs pamudinājums uz vienotību un mīlestību.

Tas ir aicinājums ieklausīties Dievcilvēka nemierā un visdziļākajās rūpēs par Viņa ganāmpulku – Baznīcu. Vēršoties pie Debesu Tēva, Kungs saka: “Es Tavu vārdu esmu darījis zināmu cilvēkiem, ko Tu Man no pasaules esi devis.” (Jņ 17:6) Tā nav vienkārši teorētiska informācija – Dieva personvārda atklāsmē. Varētu teikt, ka tā ir patiesības atklāšana par Dievu kā Tēvu, par mīlestības sadraudzību Svētajā Trīsvienībā, par jaunu esamības veida atklāsmi – tādu, kas balstās nevis individuālā egoismā, bet attiecībās, sadraudzībā, sevis pārvarēšanā caur mīlestību.

Mācekļi – un caur viņiem visi ticīgie – ir aicināti piedalīties šajā atklāsmē, turēt Dieva

Vārdu un zināt, ka viss, kas Dēlam pieder, nāk no Tēva.

Savu ciešanu priekšvakarā mūsu Kungs lūgšanā pievērsās Viņa Baznīcas nākotnei pasaulē: “Es vairs neesmu pasaulē, bet viņi ir pasaulē. Un Es nāku pie Tevis. Svētais Tēvs, sargā savā vārdā tos, ko Tu Man esi devis, lai viņi būtu viens, tāpat kā mēs.” (Jņ 17:11)

Šis sāpju un cerības sauciens ietver pašu eklesioloģijas kodolu. Ticīgo vienotība nav attēlota kā cilvēka tiekšanās, izdzīvošanas stratēģija vai administratīvs risinājums, bet atklājas kā dievišķa dāvana un aicinājums uz līdzdalību pašas Svētās Trīsvienības dzīvē.

Tēva un Dēla vienotībai jātop skaidri atspoguļotai kristiešu vienotībā. Tādā vienotībā, kas pastāv nevis sajukumā, bet mīlestībā; nevis personu noliegumā, bet pilnīgā iekļaušanā kopīgā ticībā un kopīgā bīķerī. Šis vienotības pamats, šī teoloģiskā patiesība trīs gadu simteņus pēc šīs lūgšanas pieredzēja smagu pārbaudījumu. Baznīcai, beidzot iznākot no vajāšanām un ieelpojot brīvības gaisu, nācās sastapties ar iekšējiem draudiem, kas bija daudz bīstamāki par jebkuru ārēju ienaidnieku, – ar Ārija maldiem. Ārijs ar savu mācību, ka Dēls ir radīta būtne un kaut arī vispilnīgākā, tomēr ne patiess Dievs, kas būtu vienlīdzīgs būtībā ar Tēvu, sagrāva pašu Evaņģēlija sirdi. Ja Kristus nav Dievs, tad cilvēces pestīšana kļūst neiespējama, un Tēva personvārda atklāsmē ir aplama!

Tā vienotība, ko Kungs lūdza no sava Tēva, nonāk briesmās, jo vairs nepastāv kopīgs pamats – kopīga ticība patiesajam Dievam.

Šajā kritiskajā brīdī, Dieva pamudināts, imperators Konstantīns 325. gadā sasauca Pirmo ekumenisko koncilu Nīkajā, Bitīnijas provincē. Tur sapulcējās 318 Dievnesēji tēvi, daudzi no viņiem miesā nesot vajāšanu rētas kā ticības trofejas, kas iegūtas plaši apdzīvotajā pasaulē. Viņu vidū bija ievērojamas personības kā Svētais Atanāsijs (toreiz diakons), Svētais Nikolajs, Svētais Spiridons un citi. Toreiz viņi nesapulcējās kā filozofi, lai apspriestu abstraktas idejas, bet kā gani, lai “sargātu” ganāmpulku “Tēva personvārdā”, tieši tā, kā lūdza mūsu Kungs.

Nīkajas koncils ir Baznīcas vēsturiskā atbilde uz šo augstā priesterā lūgšanu. Tas ir empīrisks apstiprinājums, ka Svētais Gars vada Baznīcu “visā patiesībā”.

Un ticības simbols, ko šis koncils radīja, nav tikai teoloģisks pasludinājums, bet, varētu teikt, kristīgās vienotības mēraukla. Ikviena Kunga mācekļa “pase”, apliecība, kas mūs visus vieno vienā miesā. Par ticības atslēgu un ekleziālās vienotības pamatu kļuva vārds *homoousios*. Ar šo vārdu tēvi saglabāja patiesību, ka Kristus ir “Gaisma no Gaismas, patiess Dievs no patiesa Dieva”, un līdz ar to nodibināja iespēju arī mums būt “vienotiem” ar Viņu un Viņā.

► 9. lpp.

Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas SIA IHTIS reģ. Nr. 000341733 Mazā Pils ielā 4, Rīga, LV–1050 izdevums žurnāls “Svētdienas Rīts”. Redkolēģija: Jānis Vanags, Pāvils Brūvers, Linda Kalniņa, Agita Krastiņa, Ivars Jēkabsons, Arnis Šablovskis, Elīna Lāce, Ingrida Briede, Inga Reča. Redaktore Inga Reča +371 26459800. Datorgrafīke Irēna Vītomska. Redakcijas adrese: Mazā Pils ielā 4, Rīga, LV–1050, tālr. + 371 67224911, e-pasts: svetdienasrits@lelb.lv, Iznāk kopš 1920. gada janvāra, reģ. Nr. 000702015, abonēšanas indekss 1095. Iznāk reizi mēnesī, iespiests “UnitedPress”. Pārpublicēšanas vai citēšanas gadījumā atsauce uz žurnālu “Svētdienas Rīts” obligāta. Autoru viedoklis ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par autoru honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Uz pirmā vāka – Bīķeru dievnama atjaunotais zelta gailis. Valda Dirmēna foto. Uz ceturrtā vāka – Elīnas Lāces kolāža.

Apsveicam!

Tas Kungs ir mans akmenskalns, mana pils un mans glābējs, mans stiprais Dievs, mans patvērums, uz ko es paļaujos, mans vairogs un mans pestīšanas rags, un mans augstais palīgs! (Ps 18:3)

Mīļi sveicam mācītāju emerita
Vairu Bitēnu
ordinācijas 50. gadskārtā!

No sirds vēlam Dieva gādību, veselību un vēl daudzus gadus Dieva žēlastībā!

Bīskapu kolēģija un LELB Virsvalde

Foto – Uldis Muzikants

Somijas prezidents Stubs viesojas Liepājas Sv.Trīsvienības katedrālē

Ilze Vitāle, Liepājas diecēzes bīskapa biroja vadītāja, autores foto

V alsts vizītē 17. septembrī Latvijā viesojās Somijas prezidents Aleksandrs Stubs, apmeklējot arī Liepājas Sv. Trīsvienības katedrāli. Bīskaps Hanss Martins Jensons iepazīstināja ar dievnamu, kuram bijusi nozīmīga loma somu tautas vēsturē. 1918. gada 13. februārī Karaliskais

Prūsijas bataljons katedrālē zvērēja uzticību savai dzimtenei un tika iesvētīts bataljona karogs pirms došanās uz Somiju. Prezidenta vizītes laikā, ienākot katedrālē, ērģeles atskaņoja Žana Sibēliusu "Jēgeru maršu". Pie Somijas jēgeru piemiņas plāksnes Liepājas bīskaps aizlūdza un Somijas prezidents ar dzīvesbiedri aizdedza sveces somu jēgeru piemiņai. Aizlūgumā piedalījās arī Liepājas diecēzes Kapitula locekļi. ●

Lutera Akadēmijā – 100 studentu

Foto – Uldis Muzikants

Inga Reča

Jauno akadēmisko studiju gadu Lutera Akadēmija uzsāka ar 100 studentiem divās programmās – profesionālajā bakalaura studiju programmā "Teoloģija" un mūžizglītības programmā "Teoloģija un kalpošana". (Lutera Akadēmija piedāvā apmeklēt studiju kursus arī klausītāja vai brīvklaušītāja

statusā.) Studijas notiek divās studiju formās – pilna laika klātienē (ar iespēju studēt attālināti) un tālmācībā. No Latvijas akadēmijā mācās 59 studenti (28 – programmā "Teoloģija" un 31 – programmā "Teoloģija un kalpošana"), no ārvalstīm – 41 students. Īpašs prieks par 1. kursa studentiem – 15 no Latvijas un 18 – no ārvalstīm (Lietuva, Vācija, Dānija, Norvēģija, Ungārija, Dienvidsudāna, Malāvija,

Ruanda, Tanzānija, ASV). Kā "Svētdienas Ritu" informēja studiju prorektore Helēna Andersone, būtiskākais jaunums akadēmijā – ar šo gadu visi studenti sākuši studiju pirmā cikla augstākās izglītības (profesionālā bakalaura) ieguvu programmā "Teoloģija". Akadēmija ir sākusi arī starptautisko akreditāciju.

Lai studiju laiks katram ir svētīts ar prāta un sirds gudrību! ●

Pasaules luterāņi pulcējas Filipīnās

No 14. līdz 19. septembrim Filipīnās, Boholā, Panglao salā, notika Starptautiskās Luterāņu padomes (SLP) sanāksme, kura sanāk reizi trijos gados.

SLP apvieno konfesionālās luterāņu Baznīcas visā pasaulē. 37 no šīm Baznīcām ir pilntiesīgas SLP dalīb Baznīcas, arī LELB, kuru sanāksmē pārstāvēja Ārlietu komisijas vadītājs mācītājs Andris Krauliņš. Sanāksmes dalībnieki uz klausīja teoloģiskus referātus un izskatīja arī jautājumus par labojumiem savā Satversmē, kā arī ievēlēja jaunas amatpersonas. SLP arī nākamās trīs gadus turpinās vadīt Somijas Misijas provinces bīskaps Juhana Pohjola. SLP ir pieci reģioni – Āzijas, Eiropas, Āfrikas, Ziemeļamerikas un

Latīņamerikas. Katrs reģions ir pārstāvēts SLP valdē. Eiropas reģions par savu pārstāvi izvirzīja LELB arhibīskapu Rinaldu Grantu, kurš turpmākos trīs gadus darbosies SLP valdē. Sanāksme uzņēma SLP sešas jaunas dalīb Baznīcas, mums ģeogrāfiski tuvākā ir Kazahstānas luterāņu Baznīca, kuru vada bīskaps Aleksandrs Burcevs. SLP par pilntiesīgu dalīb Baznīcu kļuva arī viena no pasaules lielākajām luterāņu Baznīcām – Malagasi jeb Madagaskaras luterāņu Baznīca, kuru vada bīskaps Dr. Deniss Rakotozafi. Madagaskaras baznīcā ir 8500 draudzes, 1500 mācītāji un 4 miljoni draudzes locekļu. ●

Informāciju sagatavoja LELB Ārlietu komisija
Foto: SLP komunikācijas daļa

Gregorskolai – 30 gadu jubileja

Brīnīši ir Tavi darbi, mana dvēsele to labi zina!
(Ps 139:14)

Ar prieku un lielu pateicību Dievam aicinām Gregorskolas absolventus, mācītājus un visus draugus uz kopīgām svinībām – Gregorskolas 30 gadu jubileju – šā gada **11. oktobrī plkst. 11.00.**

Programmā

11.00 Dievkalpojums Saldus M. Lutera draudzē
13.00 Pusdienas
14.00 Priekšlasījumi ("Pagātne" – arhibīskaps emeritus Jānis Vanags, "Tagadne" – mācītājs Raimonds Mežiņš, "Nākotne" – arhibīskaps Rinalds Grants)
15.30 Vārds ciemiņiem
16.00 Kafija, kūka un laiks sadraudzībai

Pēcpusdienas sadraudzības daļā iedrošinām absolventus izmantot iespēju satikties,

pašiem organizējot sava kursa grupas tikšanos.

Direktors Raimonds Mežiņš aicina jubilejas dāvanu vietā (turpināt) atbalstīt Gregorskolu ar ziedojumu pēc savām iespējām – arvien te ir daudz vajadzību gan ēkas, gan inventāra atjaunošanai.

Esam ļoti pateicīgi Dievam par šo Viņa žēlastības vietu un arī iespēju to kopīgiem spēkiem atjaunot. Pateicamies visiem atbalstītājiem par ziedojumiem gan ikdienas vajadzībām, gan konkrētam mērķim – kapelai, pusaudžu/jauniešu kalpošanai, dvēselkopšanas un atbrīvošanas kalpošanai, virtuves atjaunošanai, lifta remontam, pārtikas pakām utt. Paldies par katru jūsu, priecīga devēja, atbalstu un lūgšanām!

Lūdzam pieteikt savu dalību Gregorskolas jubilejai **līdz 6. oktobrim**, aizpildot pieteikuma anketu: <https://forms.gle/fd13f9WFMTtqptq7> ●

Rīgas Lutera draudzē // 14. septembrī draudzē tika aizvadīti Torņakalna svētki ar vadmotīvu "Sajūti Torņakalnu". Svētkus ievadīja svinīgs dievkalpojums, kuru vadīja mācītāji Justs Junkulis un Linards Rozentāls. Muzikālo noskaņu radīja Ēriks Loks, Elīna Līce, Linda Naudīņa, Kaspars Zemītis, Lutera draudzes koris, kā arī ērģelniece Ingūna Grīnberga. Pēc dievkalpojuma apmeklētāji tika aicināti iepazīt 12 īpašas "pieturas" baznīcas teritorijā, kas atklāja draudzes dzīves dažādību. Interesenti kāpa baznīcas tornī, darbojās radošajās darbnīcās, iemēģināja roku Torņakalna TV vai nobaudīja medu no baznīcas jumta bitēm. Pieturā "Torņakalna dara" varēja uzzināt, kā iesaistīties draudzes kalpošanā, bet vietā "Torņakalna ceļā" stāstīja par svētceļojumu iespējām.

Rīgas Sv. Trīsvienības draudzē // Sarkandaugavas luterāņu baznīcā noslēdzies projekts, kura mērķis bija profesionāli izpētīt un sagatavot restaurācijas plānu vēsturiskajām vitrāžām. Projekta gaitā restaurators Andris Kļavnieks (SIA "Glas-sica") veica padziļinātu vitrāžu izpēti un dokumentēšanu. Tika apzināti bojājumi, tostarp plaisas, deformācijas, vājināts svinojums un bojātas rāmju konstrukcijas. Speciālisti analizēja vitrāžu tehnisko un māksliniecisko stāvokli, īpaši trijos vis-smagāk bojātajos logos. Darba rezultātā izstrādāts detalizēts metodiskais materiāls turpmākai restaurācijai. Projekts sekmīgi noslēdzies, un tā rezultāti būs nozīmīgs resurss restaurācijas procesā.

Burtnieku draudzē // Ar NKMP atbalstu notiek Burtnieku mācītājmuižas jumta nomaiņas 3. posms, savukārt baznīcā tiek rekonstruēts altāra galda apakšējās daļas krāsojums. 5. oktobrī Burtniekos notiks tradicionālais bazārs – izsole, kurā vāks līdzekļus, lai atjaunotu Briedes muižas muižnieku apbedījumu pieminekli baznīcā. 17. un 18. oktobrī mācītājmuižā notiks rekolekcijas mācītāja Jāņa Bitāna vadībā.

Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzē // Vecās Sv. Ģertrūdes draudzē šoruden sāksies divi nozīmīgi garīgās izaugsmes kursi, No 20. septembra reizi mēnesī sestdienās notiks lekciju cikls "Dvēseles patoloģijas (kaislības)" ar teoloģi un supervizori Daci Dolaci. Ciklā paredzētas deviņas lekcijas, kurās tiks analizētas dvēseles ievainojamības un garīgās slimības, piedāvājot Baznīcas tēvu skatījumu un ceļu uz dziedināšanu.

Savukārt no 1. oktobra katru trešdienas vakaru Ģertrūdes draudzē notiks autora Dr. Roba Reimera kurss "Dvēseles dziedāšana", kurā tiks apskatītas sepiņas garīgās izaugsmes tēmas (identitāte, grēknožēla, piedošana, ievainojumu dziedāšana u. c.). Kursu vadīs draudzes mācītāji, un tā noslēgumā paredzēta nedēļas nogales nometne. ●

Sagatavoja Ingrida Briede

Balvu luterāņu dievnamam – 110

Sarmīte Raibekaze,
Balvu draudzes locekle

Atskatoties uz aizgājušo vasaru, 15. jūnijā mēs Balvos sirsnīgi, svinīgi un ļoti kuplā draudzes pulkā svinējām Balvu luterāņu dievnama 110. jubileju. Baznīca bija greznī izpušķota ar bērzu mejām, košām peonijām un bērnu radošajiem zīmējumiem. Taču galvenā rota bija cilvēku ticības prieks un Dieva mīlestībā atvērtās sirdis.

Svētki sākās ar skaistu dievkalpojumu, ko vadīja bīskaps Einārs Alpe, kalpoja arhibīskaps Jānis Vanags, prāvests Vilnis Sliņķis un draudzes mācītājs, prāvests Mārtiņš Vaickovskis. Tas bija īpašs dievkalpojums, jo katrs no garīdzniekiem dāsni dalījās ar savu ticības pieredzi un sirds bagātību. Tā kā baznīcas jubileju svinējām Svētās Trīsvienības svētkos, arhibīskaps Jānis Vanags sprediķī aicināja mūs pārdomāt Svētās Trīsvienības svarīgu ikviena cilvēka dzīvē. Dievs Tēvs – pasaules Radītājs, Dievs Dēls – mūsu Pestītājs un

Glābējs, Dievs Svētais Gars, kas mūs vada savā tuvumā. "Un redzi, Es esmu pie jums ik dienas līdz pasaules galam." (Mt 28:20)

Draudzes mācītājs Mārtiņš Vaickovskis vienoja mūs sirsnīgā lūgšanā un pateicībā par dievnama pastāvēšanas 110 gadiem, par piedzīvoto un gūto ticības gaismu daudzās sirdīs, par mieru pasaulē un Latvijā, par mūsu garīgo un laicīgo vadību, par katru klātesošo.

Bija paties prieks, ka šīnī dienā svēto sakramentu saņēma tik daudz ļaužu. Kā jau katrā dzimšanas dienā, mūsu draudzi pēc dievkalpojuma sveica draugi un ciemiņi. Neizpalika arī īpašs svētku cienasts, kurā

draudzes locekļi un viesi varēja satikties, parunāties un dalīties svētku priekā.

Jubilejas ietvaros baznīcā tika uzstādīts simbolisks plakāts "Koks", kurā ikviens aicināts atstāt savu pirkstu nospiedumu un novēlējumu draudzei.

Skaista dāvana svētkos mums bija Balvu pūtēju orķestra brīnišķīgais koncerts. Tas bija emocionāli bagāts un muzikāli augstvērtīgs sniegums, kas skaisti noslēdza svētku dienu.

Ar pateicību un prieku atskatāmies uz šo dienu. Tā bija ne tikai skaista jubilejas atzīmēšana, bet arī iespēja stiprināt saikni ar Dievu, citam ar citu un mūsu mīlo dievnamu. ●

Foto no Balvu draudzes arhīva.

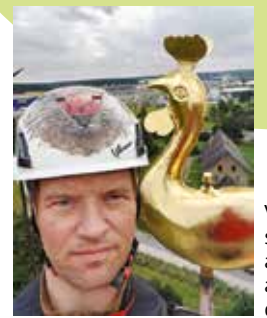
Svētku dievkalpojumā kalpoja (no kreisās): prāvests Vilnis Sliņķis, bīskaps Einārs Alpe, arhibīskaps Jānis Vanags, mācītājs Mārtiņš Vaickovskis.

Biķeru dievnama tornī pacelts atjaunotais gailis

Sestdien, 20. septembrī, Biķeru draudzes dievnamā piedzīvoja vēsturisku notikumu – tornā smailē atkal mirdz atjaunotais un ar jaunu zelta kārtu klātais gailis.

Kā ziņo "Rīgas Aprīņa Avīze", Biķeru dievnamā ir viena no piecām Rīgas baznīcām (Rīgas Doms, Svētā Jāņa baznīca, Svētā Jēkaba katedrāle, Svētā Pētera baznīca), kuras tornī rotā gailis. Nākamajā gadā apritēs 260 gadi, kopš uzcelta pašreizējā baznīca, un gailis tās tornī ir jau kopš pirmsākumiem.

"Gailis vienmēr ir bijis atmošanās un modrības simbols. Tautas priekšstats gaila dziesma ir tā, kas aizden tumsas spēkus un atgādina cilvēkiem kaut ko īpašu – būt nomodā, turēt modrību," svinīgajā baznīcas gaila pacelšanas notikumā klātesošajiem atgādināja Biķeru draudzes mācītājs Aleksandrs Bite. "Un, tikai atcerēdamies Tā Kunga vārdu, būdami tur, kur šie vārdi tiek sludināti, mēs tiešām varam atgriezties un modrību turēt. Atkal un atkal no jauna. Un ik reizi, kad skatāmies uz torņa gaili, ik reizi, kad to uzlūkojam, tas lai mums ir par atgādinājumu, pamudinājumu un stiprinājumu."

Valdis Dirnēns, speciālists darbam augstumā. Pašfoto ar Biķeru baznīcas gaili.

Biķeru baznīcas torņa gailis ir izgatavots no kapara un sver apmēram 8–10 kilogramus. Baznīcas torņa smailes augstums ir nepilni 30 metri.

Baznīcas gaila atjaunošana ilga vairākus mēnešus, kopš šā gada marta, un sākotnēji to veica Ropažu uzņēmuma "Fenikss-KO" metālkalēji, bet apzeltīšana notika Aizkrauklē, kur to īstenoja meistare Sandra Priēžčikure ar speciāli šim nolūkam no Itālijas atvesto lapiņu zeltu.

Iepriekšējie Biķeru dievnama torņa gaila atjaunošanas darbi notika 1934. un 1989. gadā. ●

Biķeru draudzes mācītājs Aleksandrs Bite: "Gailis vienmēr ir bijis atmošanās un modrības simbols. Un, tikai atcerēdamies Tā Kunga vārdu, būdami tur, kur šie vārdi tiek sludināti, mēs tiešām varam atgriezties un modrību turēt."

Liecību vakari Sesavas draudzē

Ingrīda Briede

Apmēram pirms gada draudzes mācītājs Valdis Vircavs kopā ar draudzes locekļiem domāja par to, kā uzrunāt apkārtnes cilvēkus, kā aicināt viņus uz draudzi. Radās ideja par Liecību vakariem, kuros kāds sabiedrībā populārs cilvēks stāstītu par savu ticības pieredzi, liecinātu, kā Dievs ir darbojies viņa dzīvē.

Sesavas draudzes teritorijā lielākā apdzīvotā vieta ir Eleja, tādēļ par vakaru norises vietu tika izvēlēts Elejas Saieta nams. Arī tāpēc, ka cilvēkiem nereti ir grūti ienākt baznīcā kā viņiem nepazīstamā, svešā vietā, un tautas nama telpas ir pazīstamākas, neitrālākas un sniedz drošāku vidi.

Pirmajā vakarā, kas notika jau pirms gada, viesis bija motosportists, Sesavas draudzes loceklis Jānis Vinters, otrajā – bijušais Valsts prezidents Valdis Zatlers, bet trešajā – mūziķis Renārs Kaupers. Pasākuma rīkotāji turas pie principa, ka vakara viesis vārds iepriekš netiek atklāts, un arī daži no

organizatoriem ir lūguši, lai viņiem neatklāj vakara viesi vārdu.

Pasākumus apmeklē ap 30–40 cilvēku, no kuriem daļa ir no draudzes, bet daļa – ne. Vakara norisei izveidojusies sava kārtība. Vakars sākas ar mācītāja Valda Vircava uzrunu un lūgšanu, seko kopīgas dziesmas un slavē-

šana un tad 30–40 minūšu gara viesu liecība. Pēc tās ir arī iespēja uzdot jautājumus. Tad vakara apmeklētāji sadalās mazajās grupās, un pārrunā vakara ciemiņa teikto.

Liecību vakari Elejā notiek reizi trijos mēnešos, un nākamais vakars notiks **10. oktobrī plkst. 18.00** Elejas Saieta namā. ●

Liecību vakara viesis – Latvijas Valsts prezidents (2007–2011) Valdis Zatlers. Foto no Sesavas draudzes arhīva

Mans ceļš pie Radītāja

Foto – Uldis Muzikants

Ilmārs Jargāns, LELB diakons

Mana bērnība bija atbilstoša savam laikam. Vecāki baznīcā negāja, bet pret citu ticību izturējās ar cieņu. Ja vien cilvēka pārspīlētā reliģiozitāte nekļuva postoša pašam un apkārtējiem, diemžēl tādus gadījumus arī redzējām. No skolas laika nekādu īpašu ateisma propagandu neatceros, drīzāk reliģija bija tēma, par ko vispār nerunāja.

Tēvs bija liels grāmatu lasītājs un dabas mīļotājs. Savukārt “idiotu luktura”, televizora, mums mājās nebija – vecāki tā izlēma. Tāpēc jau no mazām dienām daudz lasīju un ne jau bērnu literatūru, bet populārzinātniskās grāmatas, vēroju un iepazinu augus, kukaiņus, putnus. Sajūta par to, ka visam šim skaistumam un harmonijai ir kāds Radītājs, atnāca dabiski un pati no sevis. Vienpadsmit divpadsmit gadu vecumā piedzīvoju Dieva klātbūtni un vairākkārtēju pasargāšanu. Lūgt Dievu man neviens nebija mācījis, tādēļ sacerēju pats savu pateicības lūgšanu, ko lūdzu pirms aizmigšanas. Atceros to vēl šodien.

Studējot LU Ķīmijas fakultātē, interese par garīgajām lietām tikai pieauga. Mērķtiecīgi gribēju saprast, kā pareizi kalpot Dievam un pildīt Viņa gribu. Līdz ar neatkarību kļuva pieejama daudzveidīga garīgā literatūra un Latvijā jaunus sekotājus sāka meklēt dažādas reliģiskās kustības, gan kristīgas, gan “it kā kristīgas”, gan pavisam nekristīgas.

Ja manā ceļā toreiz būtu gadījies krietns luterānis vai katolis, kurš vienlaikus raisītu cieņu kā personību, paņemtu mani pie rokas,

Jauni diakoni

ievestu baznīcā, ierādītu, “kas un kā”, pasludinātu patieso Evaņģēliju, viss būtu izvērties pilnīgi citādi. Bet tolaik sastaptie “it kā kristieši” acīmredzami piederēja pie marginālām kustībām un nāca ar visādiem dīvainiem piedāvājumiem. Piemēram, Ziemassvētku laikā braukt uz Zviedriju vākt “ziedojumus” (lasi – ubagot), turklāt paši priekš sevis. Vai bija “ar konkrētiem putniem”, depresīvi, bezkrāsaini – tādi, kuriem nepavisam negribētos līdzināties, jaunībā jo īpaši. Kristietība manos Dieva meklējumos no saraksta uz krietnu laiku tika izsvītota.

Meklēju Dievu pie pagānu svētakmeņiem, “Baltajā aplī”, pie krišnaītiem... bet sapratu, ka kaut kas tomēr īsti nav. Nostaigāju gar malu, tā arī nevienai kustībai nepieslēnoties. Biju pat iemaldījies pie saentologiem un... netipiski viegli pēc tam tiku no viņu uzmanības vaļā. Pateicība Dievam! Bet pārpasaulīgais turpināja vilināt. Tobrīd pat neiedomājoties, ka tādā veidā grēkoju, nopietni un dziļi apguvu astroloģiju. Jautājums jau palika: dižais zvaigžņu pulkstenis darbojas, bet kur ir Pulksteņmeistars?!

Dzīve ritēja savu gaitu. Ieguvu vēl dažas izglītības (pedagoģija, komunikācija, uzņēmējdarbības vadība), strādāju interesantās darba vietās: medijos, alus fabrikā, bankā... Vienmēr paralēli bija arī pasniedzēja darbs. Pēdējos gadus skolā mācu ķīmiju un dabaszinātnes. Mīlestību pret dabu īstenoju, jau gadiem ilgi rūpējoties par simts bišu saimēm. Bet ar laicīgajiem sasniegumiem ir kā ar nullēm matemātikā. Ja priekšā nav vieninieks – Dievs, tad nullēm nav īstas jēgas, lai cik to arī būtu.

Izšķirošās pārmaiņas sākās, kad sastapu izcilo teologu Leonīdu Macihu (1954–2012). Viņa vadīts, es iepazinu Svēto Rakstu unikālo gudrību, dziļumu un skaistumu. Beidzot biju atradis, ko tik ilgi meklēju. Pēc tam, kad viņš pāragri tika aizsaukts mūžībā, palika tukšums. Protams, tagad es zināju, kur meklēt piepildījumu, sajutu nepārprotamu aicinājumu, taču kādu laiku vēl klīrējos un pretojos. Bet tad saņemmos, lai, kā pats teicu, sakārtotu savas attiecības ar Dievu – līdz šim bija “ne līdz galam”, gluži kā pāriem, kas gadu desmitiem dzīvo kopā nelaulāti. Tiku kristīts un iesvētīts. Stāvot uz ceļiem pie altāra, pašas no sevis bira asaras – sajūta, kā beidzot atgriežoties īstajās mājās.

Man paveicās, ka gandrīz uzreiz atradu savu mīļo draudzi Olainē. Un mācītāju, kurš var būt paraugs it visā, prāvestu Arni Eltermani. Sajutu skaidru aicinājumu būt ne tikai par pasīvu kristietības patērētāju reizi nedēļā, bet aktīvi palīdzēt citiem atrast Ceļu un noturēties uz tā – bez maldīšanās un riskantiem meklējumiem. Sekoja studijas Luterā Akadēmijā; šajā pavasarī pabeidzu mācības divgadīgajā programmā “Teoloģija un kalpošana”, bet turpinu mācīties programmā “Teoloģija”. Nepieciešamās papildu prasmes – Pastorālās vadības institūta sesijās. Un, protams, “Via de Cristo” kā īpaša sastapšanās ar dzīvo Jēzu.

Tāpēc tagad atliek citēt M. Luteru: “Te es stāvu un citādi nevaru!” ●

Foto – Uldis Muzikants

3. lpp.

Kopš šī vēsturiskā koncila ir pagājuši 17 gadsimti, un mēs nepielūdzami tiekam konfrontēti ar jautājumu: kur esam šodien attiecībā pret mūsu Kunga pavēli un lūgšanu? Diemžēl kristietības vēsturi ir iezīmējuši daudzi šķelšanās un sašķeltības brīži. Starp mums uzceltās sienas – bieži teoloģisku atšķirību, bet arī kultūras atšķirību, politisku aprēķinu un cilvēku kaislību dēļ – turpina būt kā atklāta brūce Kristus Miesā. Lūgšana “lai viņi būtu viens” atbalsojas caur gadsimtiem kā pastāvīgs pārmetums sašķeltajai kristietībai. Mūsu laikmets, ko raksturo globalizācija, bet paradoksālā kārtā arī sašķeltības pastiprināšanās, visu vērtību apstrīdēšana un agresīva ateisma izplatīšana – šis mūsu laikmets padara kopīgās kristīgās liecības nepieciešamību steidzamāku nekā jebkad agrāk.

Kā pasaule var ticēt, ka Tēvs ir sūtījis Dēlu, ja mēs, Viņa mācekļi, paliekam sašķelti? No mums tiek prasīta pazemība un daudz lūgšanu, lai Svētais Gars mūs apgaismotu pārvarēt visus šķēršļus, kas mūs tur atstāt.

Vienotība noteikti nav vienveidība. Vietējo tradīciju un kultūru daudzveidība ir Baznīcas bagātība, ja vien netiek pārkāpta vienotība ticībā, sakramentos un kanoniskajā kārtībā. Ceļš uz vienotību ir atgriešanās ceļš, pazemība un savstarpēja sapratne. Tas ir krusta ceļš, kas prasa pārvarēt pašpietiekamību un meklēt Kristus personu ikvienā brālī, pat ja mēs vēl neesam pilnīgā sadraudzībā ar viņu.

Mīļie brāļi, šodien pieminētie divi mūsu ticības balsti aicina uz divkāršu atmodu. Pirmkārt, atgriezties pie mūsu ticības avota, mūsu Kunga augstā priesterā lūgšanas, padarot to par savu personīgo lūgšanu. Otrkārt, mācīties no Nīkajas tēvu piemēra, kuri ar dievišķu dedzību un gana atbildību aizstāvēja patiesību kā vienīgās vienotības garantu.

Mēs lūdzam un piesaucam, lai mūsu Kungs Jēzus Kristus ar svēto 318 Dievnesēju tēvu aizlūgumiem apgaismo mūs visus – garīdzniecību un tautu – cīņā par tik ļoti ilgoto kristīgās vienotības atjaunošanu, “lai pasaule ticētu”.

Noslēgumā mēs no sirds izsakām dziļāko pateicību augsti godātajam Rīgas arhibīskapam Rinaldam par viņa brālīgo ielūgumu un sirsnīgo viesmīlību. Viņa klātbūtne un kalpošana ir gaismu nesošs gana kalpošanas piemērs. Mēs sirsnīgi pateicamies godātajiem citu Baznīcu pārstāvjiem, kuru klātbūtne pagodina mūsu sapulci un apliecina mūsu kopīgo vēlmi pēc tuvāku attiecību atjaunošanas un sadarbības.

Un, visbeidzot, pateicamies jums visiem, dievbijīgā tauta, par jūsu līdzdalību un jūsu lūgšanām, kas ir pamatā visam Baznīcas kalpošanas spēkam.

Mūsu Kunga Jēzus Kristus žēlastība, Dieva Tēva mīlestība un Svētā Gara sadraudzība lai ir ar jums visiem. Āmen. ●

Nekavējies, ja jūti Svētā Gara aicinājumu

Uldis Muzikants, LELB diakons

Apstākļu sakritība un tās nozīme

Esmu dzimis 1961. gadā, kristīts un iesvētīts formāli bez iesvētes mācības 1987. gadā. Reiz Vecajā Sv. Ģertrūdes baznīcā Žēlsirdības skolas nodarbībā klausītājiem lūdza nostāties rindā pēc kristīšanas datumiem. Izrādījās, ka par mani agrāk bija kristīti tikai daži brāļi un māsas.

Kā zināms, par kristieti top dzīves laikā, nevis piedzimstot. Tapšanai ir būtiska apkārtējā sabiedrība. Man paveicās, jo mans draugs, Doma draudzes priekšnieks Kaspars Upītis mani piesaistīja Rīgas Doma pārvaldē par fotogrāfu gan restaurēšanas darbu fotofiksācijām, gan baznīcas dzīves fotografēšanai.

Ir tāds amerikāņu sakāmais: “Ja vēlies kļūt par sālītu gurķi, iegulsties starp sālītiem gurķiem.” Es darba dēļ tiku ieguldīts starp ļoti garīgiem cilvēkiem – mācītājiem, mūziķiem, izciliem restauratoriem un citu amatu meistariem. Tā pamazām uzsūcu sevī kristietības sajūtu, ko īpaši guvu, dziedot baznīcas korī.

Foto – Gundega Muzikante

Liela pateicība Doma dekānam Elijam Godiņam, kurš uz maniem jautājumiem spēja atbildēt tā, ka par konkrētām tēmām varēju ilgi domāt un pēc kāda pusgada uzdot nākamā jautājumu. Tomēr, neskatoties uz Elija palīdzību sirds kopšanā un personīgo attiecību veidošanā ar Dievu, sapratu, ka tālākam ceļam nepieciešama arī kāda metodiska izglītība, jo padomju okupācijas laikos man nebija bijusi pat iesvētes mācība. Šobrīd jau māku atsaukties

uz Bībeles tekstiem par prāta nepieciešamību ticības dzīvē. Kā teikts Mt 22:36–38: “Skolotāj, kurš ir pats nozīmīgākais bauslis bauslībā?” Jēzus atbildēja: “Mīli Kungu, savu Dievu, ar visu savu sirdi, ar visu savu dvēseli un visu savu prātu. Šis ir pats lielākais un pirmais bauslis.” Bet toreiz tā bija intuīcija, ka bez zināšanām mana dvēsele var apmaldīties.

Apzinātā fāze

Mana teoloģijas mācīšanās sākās ar svētdienas skolas skolotāju kursiem, ģertrūdiešu organizēto Žēlsirdības skolu un vasaras sesijām.

Sapratu, cik būtisks, interesants, atbildības pilns un arī nepadarāms ir mācītāja darbs. Un domāju, ka varbūt kādu mazumiņu no tā varētu palīdzēt veikt. Paskatījos Luterā Akadēmijas iestāšanās noteikumus un sapratu, ka tik gudrs neesmu. Pašvērtējums un citu atrunāšana mani atturēja no Luterā Akadēmijas vairākus gadus, bet tad pienāca kovida laiks, un es sapratu, ka brīvais laiks jāizmanto lietderīgi. Un tā sākās posms, kurš mani aizvedis līdz ordinācijai diakona pakāpē.

“Bijība pret Dievu un lūgšana ir neatņemamas studiju sastāvdaļas”

Noslēdzot savu 32 gadus ilgo kalpošanu arhibīskapa amatā, Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas arhibīskaps Jānis Vanags zižļa nolikšanas notikuma programmu iesāka ar akadēmisku konferenci “Pazīstiet šo laiku”, kuru 28. augustā organizēja Luterā Akadēmija. Uz sarunu aicināju vienu no konferences runātājiem, Dr. Torbjernu Johansonu, kurš referēja par tēmu “Ne bez Svētā Gara apgaismības. Pārdomas par mācītāju sagatavošanu sekularizētā kontekstā”. Tā kā mācību gads ir nesen sācies, tad likās svarīgi uzsvērt domu par izglītību – gan mācītāju sagatavošanu, gan arī laju apmācīšanu kalpošanai Baznīcā un sabiedrībā.

Kristīna Ēce, Ulda Muzikanta foto

Lūdzu, iepazīstiniet ar sevi!

Es esmu Torbjerns Johansons (*Torbjörn Johansson*), nāku no Gēteborgas pilsētas apkārtnes. Pārcēlos uz Gēteborgu, kad man bija apmēram 20 gadu. Tātad es tur dzīvoju jau aptuveni 35 gadus. Mācījos ģimnāzijā un gatavojos inženiera eksāmenam. Pievērsos kristietībai, kad man bija 19 gadu. Man vēl bija palicis viens gads ģimnāzijā, bet es arī gadu strādāju kādā uzņēmumā. Saprātu, ka vēlos vairāk uzzināt par kristietību. Tā sākās mans ceļš uz teoloģiju, jo es vienkārši gribēju studēt un vairāk saprast. Pabeidzu ģimnāziju, un draugs man palīdzēja atrast universitāti, kurā sāku teoloģijas studijas.

Kā jūs nonācāt pie Kristus? Domāju, ka Zviedrijā ļaudīm ir dziļas kristīgās saknes, bet jūs nebijāt baznīcas apmeklētāju ģimene?

Es bērnībā tiku kristīts, bet mēs nebijām ģimene, kas regulāri apmeklēja dievkalpojumus. Tomēr vecāki ļāva man iet uz svētdienas skolu un iesvētēs mācības nodarbībām. Mana ģimene nebija naidīgi pret kristietību. Tajā vasarā, kad man palika 19 gadu, sāku lasīt Bībeli. Īsti pat nevaru izskaidrot, kāpēc es to darīju. Izlasīju Bībeli un sapratu, ka tā ir patiesība. Tas ir arī viss! Tā es sāku iet uz baznīcu. Tātad tas bija Dieva Vārds, Bībele, kas lika man piedzīvot to, ka lasītais Vārds ir patiesība.

Pēc šāda piedzīvojuma jūs joprojām esat luterāņu Baznīcā?

Jā, joprojām esmu! Toreiz dzīvoju ciematā ārpus Gēteborgas, un es gribēju doties uz baznīcu, kas atradās ciematā,

Torbjerns Johansons akadēmiskajā konferencē “Pazīstiet šo laiku” Luterā Akadēmijā 2025. gada 28. augustā.

tā bija Zviedrijas Baznīca, kas tolaik pat bija valsts Baznīca. Tur bija labi mācītāji, un man tur patika. Tātad savā ziņā es gribēju būt vēsturiskajā Baznīcā, bet nezinu, kāpēc es tā domāju. Varbūt tāpēc, ka man bija tik maz ietekmju no ārpusē. Man pat nebija draugu tajā baznīcā! Es biju vientuļš, kad sāku tur iet. Un, kad pievienojos draudzei, tās vidējais vecums strauji samazinājās.

Drīz pēc tam man parādījās kristīgi draugi. Nākamajā gadā es piedalījos vasaras Bībeles skolā, tajā piedalījās arī jūsu Baznīcas bīskaps Hanss Martins Jensons. Mūsu ceļi krustojās, un mēs kļuvām draugi. Tieši viņš mudināja mani sākt teoloģijas studijas, jo arī viņš sāka studēt teoloģiju. Mēs studējām vienlaikus – viņš to darīja Lundas Universitātē Zviedrijas dienvidos, bet es – Gēteborgas Universitātē.

Vēl tagad atceros – mana doma bija, ka es gribu mācīt Dieva Vārdu. Un parastais veids, kā to darīt, bija kļūt par mācītāju. Bet mans uzsvars bija tieši uz vēlmi mācīt Dieva Vārdu. Man bija vairāki draugi, kuri gribēja būt mācītāji, jo būt par mācītāju ir identitāte un tu arī māci Dieva Vārdu. Taču tad mūs Zviedrijā kāds fakts atturēja no mācītāju amata, un tas notika mūsu studiju laikā – ja tu nepieņem sieviešu ordināciju, tad tu nevari kļūt par mācītāju. Pie dažiem atsevišķiem bīskapiem joprojām bija iespējams kļūt par mācītāju, bet kopumā – ne.

Tātad jūs to jau zinājāt bakalaura studiju laikā?

Jautājums par sieviešu ordināciju Zviedrijā raisīja lielas diskusijas 80. gadu beigās un 90. gadu sākumā, kad arī šis jautājums tika izlemts. Bīskaps Hanss to

zina labāk par mani, jo daži no tiem, kas patiešām gribēja būt mācītāji, toreiz ieradās Latvijā. To nebija daudz – trīs vai četri (Hanss Martins Jensons, Magnuss Olsons un Magnuss Bengtsons – *red.*), un Hanss bija viens no viņiem. Tā kā man nebija šāda mācītāja aicinājuma, aizliegums uz mani īsti neattiecās. Man bija iespēja uzsākt doktorantūras studijas.

Kā izveidojās pašreizējā Teoloģijas augstskola, kuru pārstāvat?

Mūsu Luterāņu teoloģijas skola sākās 1993. gadā. Es kā studentu pārstāvis biju viens no šīs Luterāņu teoloģijas skolas jeb *Församlingsfakulteten* (*Gemeindefakultet, Lutheran School of Theology*) dibinātājiem. Man šķiet, ka zināmā mērā mēs esam līdzīgi Luterā Akadēmijai. Mūsu Teoloģijas skola ir dibināta kā filiāle 1924. gadā dibinātam fondam, kas sāka kristīgo ģimnāziju mācītāju apmācīšanu, un vēlāk (60. gados) tā tika pārveidota par vispārēju kristīgo ģimnāziju. Tā arī šodien ir kristīga ģimnāzija ar vairāk nekā 600 skolēniem. Mūsu Teoloģijas skola ir viena no šā fonda filiālēm. Tātad mani personīgi slēgtās durvis ordinācijai neietekmēja, tomēr kā Baznīcas loceklis biju norūpējies. Es turpināju studēt teoloģiju.

Jūsu doktora disertācija bija par Rakstu un tradīcijas tēmu jautājumos par brīvo gribu un taisnošanu. Pastāstiet nedaudz par to!

Tā ir patiešām apjomīga tēma, bet es kā maģistrants biju ļoti ieinteresēts – gribēju turpināt pētīt reformāciju un seno Baznīcu. Man bija jāraksta kaut kas par patristiku, bet mani vairāk interesēja reformācija un apgalvojums, ka reformācija ir patiess senās Baznīcas turpinājums. Tādēļ pievērsos Martinam Kemnicam un Augustīnam.

Vai varat nedaudz iepazīstināt ar sava referāta galvenajām tēzēm? Kādēļ šīs idejas par imanenci un transcendenci?¹

Mans referāts ir ļoti cieši saistīts ar manu personīgo pieredzi. Visā manu studiju laikā, bakalaura, maģistra, doktora grādu iegūstot, kas bija programmas arī mācītāju sagatavošanai, izglītības sistēmā nebija nevienas lūgšanas. Personīgās lūgšanas, protams, bija, taču, domājot, ka tā ir mācītāju apmācība, tas ir neticams absurds! Tas ir tik absurdi, ka jūs apmācāt mācītājus, kuriem vajadzētu vadīt draudzes, bet jūs studējat Dievu tā, it kā Dievs

neeksistētu – *etsi deus non daretur*. Tātad mēs studējam Dievu, teoloģiju ar tādām metodēm, it kā Viņš neeksistētu.

Mēs Zviedrijas universitātēs nedrīkstam sākt lekciju ar lūgšanu. Zviedrija, es teiktu, ir viens no sliktākajiem piemēriem, jo jau no pašiem mazākajiem, no bērnudārza, līdz pat vidusskolai, ģimnāzijai un universitātei prasība ir, ka viņi to dēvē, būt *konfesijsneutral* (konfesiju neitrālai), bez jebkādam reliģiskām izpausmēm, tai skaitā bez lūgšanas.

Tātad, piemēram, ja kristīgajai draudzei ir bērnudārzs un viņiem ir lūgšana par maltīti, tad varas iestādes var izmeklēt, vai tas notiek brīvprātīgi. Vai jūs skaidri norādījat bērniem, ka viņiem lūgšanas nav jāapmeklē? Ziniet, šīs objektivitātes ideāls ir imanents. Objektivitāte nozīmē to, it kā Dievs neeksistētu. Tas pats ir arī universitātēs. Universitātē pasniedzējs nekādā veidā nevar veicināt kristietību un teikt, ka tā ir pareizā interpretācija, jo lekcijās var būt musulmaņi un ateisti, ebreji un visi citi, tāpēc jūs vairs nevarat šādi pasniegt. Tomēr svarīgi ievērot, ka es neesmu tik ļoti kritisks pret universitātēm, jo tām ir sava struktūra, telpas, finansējums, bet gan pret to, ka Baznīca izvēlas to izmantot kā galveno pastorālās apmācības veidu. Tāpēc mana kritika ir vairāk pret Zviedrijas Baznīcu, kuras saknes ir ļoti dziļas. Kā jau minēju, Baznīca bija tā, kas sāka dibināt universitātes, un līdz pat 50. gadiem tika pieprasīts, lai visi, kas pasniedz universitātē, būtu Zviedrijas Baznīcas locekļi.

50. gados mums Zviedrijā bija lielas debates. Kādam filozofijas profesoram bija ļoti agresīva ateistiska propaganda, kas bija nacionāla, labi pazīstama visur laikrakstos, un Baznīca nonāca aizstāvības pozīcijās. Pēc tam 60. gados viņi apzināti mēģināja mainīt apmācību, un teoloģija pārtapa par reliģijas zinātne. Tas nozīmē, ka jūs vienkārši aprakstāt kaut ko, nenovērtējot, it kā esot ārpus tās. Kopš tā laika (60. un 70. gadiem) Baznīca ir ļāvusi mācītājiem studēt šādā veidā četrus vai piecus gadus, un pēc tam vienu gadu mācīja praktisko kalpošanu.

Es domāju, ka tas ir bijis postoši Baznīcas mācītājiem. Viņiem nav dots tas, kas viņiem būtu jāsaņem veidošanās procesā, kur Dievs ir realitāte, kur lūgšana ir svarīga. Sistēma, kurai es izgāju cauri, domāju, ir auglīga. Tā neveido salmu cilvēku, tā

nav kaut kāda fantāzija, jo es esmu liecinieks, es to esmu piedzīvojis. Mēs jau vairāk nekā 30 gadus esam alternatīva universitātei. Un tas nozīmē, ka par šiem jautājumiem es domāju, labi, ne katru dienu, bet varbūt katru mēnesi un katru semestri. Mūsu atšķirība ir teoloģija, kas ir daļa no Baznīcas un dievkalpojumiem, lūgšanām un dziedāšanas. Un tad ir imanentais veids, kā to mācīt. Tās ir tik dažādas pasaules! Ielūgums uz šo konferenci Rīgā man ir liels pagodinājums, jo man ir līdzīga pieredze no pasaulīgās universitātes un tās alternatīvas.

Kāda būtu galvenā tēze vai atziņa, domājot par mācītāja apmācību?

Varbūt tas, ka šajā imanentajā mācītāju apmācības veidā, kā to šodien dara universitāte, nav vietas Svētā Gara apgaismībai. Bet, izejot no Bībeles un vēstures perspektīvas, tas ir pats galvenais. Tās ir divas paradīgas, un abas ir būtiskas. Imanence ir pirmā, bet tad nāk otrā, kurā ir uzsvars uz transcendentālo – pārpasaulīgu gara ticību, kas tiek uzsvērtā Bībeles skolās un semināros arī brīvajās Baznīcās. Bet es domāju, ka luteriskajā pieredzē, kā es to saucu, ir nozīmīgi abi aspekti – mēs esam saiknē ar akadēmiskajām aprindām, kur ir tik dabiski apmainīties ar idejām. Vienmēr ir eksistējusi luterāņu Baznīcas mācītāju zinātniskā apmācība, jo luterāņu Baznīca vēsturiski vienmēr ir bijusi saistīta ar universitātēm.

Es domāju, ka mūsu iestādes – Luterā Akadēmija un mūsu skola – cenšas būt akadēmiskas šādā veidā. Transcendences tēma nedrīkst būt alternatīva imanentajam, bet šeit imanentais un transcendentālais ir kopā – ticība un saprāts, akadēmiskā apmācība un personas gara celšana iet roku rokā. Mūsu mācību iestādēs vajadzētu būt tiem abiem. Tātad šeit mums ir sava veida *simul*, patiesībā luterāņu *simul*, es to dažreiz izmantoju. Un tur mums ir tikai iemesls un nenovēršamība.² Līdz ar to transcendentālās perspektīvas uztveršana nopietni nozīmē, ka bijība pret Dievu un lūgšana ir neatņemamas studiju sastāvdaļas, nevis papildinājumi.

Paldies par sarunu! ●

1 Ar imanenci šeit tiek saprasta pieeja, ka izziņa un pētniecība ir ierobežota ar apziņu vai pieredzi. Transcendence tiek saprasta ar atrašanos aiz izziņas un pieredzes robežām, Dievs ir pasaules Radītājs un Pirmcēlonis.

2 Jeb *simul iustus et peccator* – vienlaikus (vienlaikus attaisnots un grēcinieks).

“Skaistākā un svarīgākā diena manā dzīvē”

Alise Kļaviņa ir Biržu Svētās Annas evaņģēliski luteriskās draudzes locekle un jau vairāk nekā piecus gadus baznīcā kalpo kā baznīcas mūziķe, kura ar savu balsi un ģitārspēli vada pielūgsmi un slavēšanu gan dievkalpojumos, gan svētkos un citos notikumos. Tāpat Alise iesaistās baznīcas pasākumu organizēšanā. Reizi mēnesī vada pielūgsmi arī Jēkabpils Neatkarīgās kristīgās draudzes dievkalpojumos un labprāt atsaucas aicinājumiem kalpot ar pielūgsmes un slavēšanas vadīšanu citu draudžu vajadzībās. Pēc specialitātes Alise ir kultūras darba vadītāja, viņas darba dzīve savukārt ir saistīta ar pedagogiju – strādā par izglītības metodiķi un interešu izglītības pedagoģi Arvīda Žilinska Jēkabpils mūzikas skolā.

*Ligita Ābolniece,
foto no personiskā arhīva*

No dumpinieces līdz kalpotājai

Kad pirmo reizi Biržu Sv. Annas baznīcas dievkalpojumā izdzirdēju Alises Kļaviņas spēcīgā alta balsi un ģitārspēli, tajā skanēja

pieredze, mierinājums un Dieva iedvesmums. Man nebija šaubu, ka viņai ir, par ko liecināt. Kādā sestdienas rītā Alise ieradās pie manis Biržu sociālajā mājā, lai dalītos ar “Svētdienas Rīta” lasītājiem par savu ceļu pie Radītāja.

Alise sešu gadu vecumā ir kristīta

Jēkabpils Romas katoļu baznīcā. Pēc gada sāka mācības mūzikas skolā, kur dziedāšanas skolotāja Anita Cinkmane uzaicināja meiteni darboties Jēkabpils Romas katoļu baznīcas korī. Alise šajā korī dziedāja katru svētdienu aptuveni divus trīs gadus, apgūstot katoļu mīses norisi un uzstājoties arī citās baznīcās.

Tomēr ceļš, lai atgrieztos pie personīgās ticības, bija garš. “Attiecībā pret kristietību biju dumpiniece, asi diskutēju, argumentēju pret Jēzu un Viņa mācību, nespējot pieņemt kristiešu dzelžaino pārlietību, ka ir tikai viens Ceļš, Patiesība un Dzīvība. Man tas šķita ārkārtīgi augstprātīgi. Ticīgos, kam vajadzīgs Jēzus, saredzēju kā vājus, jo viņiem bija nepieciešams kāds mistisks palīgs, kurš atnāktu un sakārtotu viņu dzīvi. Būtībā kristieši man arī šķita tādi dīvaini, un es nevarēju saprast, kā viņi var visu laiku tikties kaut kādās grupās un uz riņķi studēt vienu un to pašu Grāmatu, kurā stāsti taču sen jau ir zināmi?”

Alises ceļš pie Dieva nebija ātrs un vienkāršs, bet svētīgs. Mūziķe turpina: “Mana atgriešanās pie Dieva notika aptuveni 30 gadu vecumā, bet jau no padesmit gadu vecuma manī radās un nebeidza mutuļot jautājumi: “Kāda ir dzīves jēga? Vai mēs tiešām esam piedzimuši, lai nomaksātu rēķinus un nomirtu? Kas es patiesībā esmu? Vai man ir kāds uzdevums šeit uz zemes?” Es daudz klausījos dažādus “garīgos” līderus, lasīju grāmatas. Vienlaikus aizgāju no darba, gadu nestrādāju, iegrimu dziļā depresijā, atkarībās, vārdu sakot, biju salauzta. Bet man pie gultas vienmēr stāvēja kaudze ar padsmīti grāmatām, kuras pamišus pārlapāju, meklējot atbildes.

Un vienmēr tuvumā bija arī kristieši, kas gribēja palīdzēt. Kādā tikšanās reizē mana tuva draudzene, kura ir kristiete, sacīja: “Alise, tu no garīgām lietām neko nespēj saprast.” Manī momentā uzliesmoja dusmas: “Kā?! Es un neko nespēju saprast? Es to vien daru, kā lasu “garīgu” literatūru, meditēju, skaitu mantras, lūdzu!! Un es neko nesaprotu?!” Ietiepi, mēģinot pierādīt, ka es jau nu pavisam noteikti visu saprotu, sāku lasīt Bībeli. Un Vārds pamazām sāka darbu pie manas sirds. Pēc neilga laika manī radās neizprotama pārlietība, ka tā vieta, kur man ir jābūt svētdienās, ir baznīca – draudze, dievkalpojums – un ka tas gluži vienkārši ir pareizi. Es gan līdz galam toreiz nesapratu, kāpēc man tā šķiet. Man bija kauns to atzīt draugiem un ģimenei. No vecākiem palūdzu mašīnu, sakot, ka dodos ekskursijā, bet patiesībā katru svētdienu internetā atradu kādu 100 kilometru rādiusā esošu baznīcu, kurā notika dievkalpojumi, un viena pati braucu... Katru reizi uz citu baznīcu. Tā kādu svētdienu piestāju Biržos. Tur notika dievkalpojums. Mani tas neuzrunāja, drīzāk raisīja pretējas izjūtas. Mācītājs gluži vienkārši runāja par tēmām, kas ļoti tieši atklāja manu grēcīgo dabu. Un kuram gan to patīk ieraudzīt? Bet es atgriezos arī nākamajā un aiznākamajā svētdienā... Kad sāku doties

uz baznīcu, es vienkārši sēdēju un klausījos mācītāja sacītajā. Nemetos ceļos, balsi nelūdzu, reti kad dziedāju, jo nevarēju izrunāt Jēzus vārdu un tiem dziesmu tekstiem nepiekritu. Protams, nepieņēmu arī Vakarēdienu.”

Pakāpeniski Dievs atvēra Alises acis un mainīja sirdi. Viņa sāka uzlūkot ticīgos sev apkārt ar dziļākiem jautājumiem un apbrīnu: kā gan cilvēki, kuri gājuši cauri tik lielām grūtībām, spēj saglabāt sevī tādu siltumu, mieru, prieku, palāvību un vēl iedrošināt citus? Alise tajā saredzēja pārdabisko, un viņai radās spēcīga vēlme to satvert. Ja iepriekš mūziķe kristiešus redzēja kā vājus, tad tagad arvien vairāk saskatīja ticīgajos spēku, drosmi, gudrību. “Mans tētis vienmēr ir teicis, ka viņš jau nu nekad neviena priekšā ceļos nekritīs. Šķiet, manī šis teikums bija ļoti pamatīgi nogulsējies, un es ilgi nespēju to izdarīt. Bet tagad pavisam skaidri varu apgalvot, ka brīdis, kad padevos Kristum un kritu ceļos Viņa priekšā, bija viens no skaistākajiem un svarīgākajiem, kas ar mani dzīvē noticis.”

Viņasprāt, ticīgajam jābūt ciešās attiecībās draudzē. Radītājs pamazām uzrunāja Alisi kalpot ar tām dāvanām, kuras viņai devis.

Mūzika, kristīgā mūzika un pārdomas par to

Alise izpilda gan savu oriģinālmūziku, gan citu autoru darbus. “Mūziku rakstu no padesmit gadu vecuma. Esmu aranžējusi vokālajiem, vokāli instrumentālajiem ansambļiem, koriem, ir kāds skaņdarbs klavierēm un klavierēm ar kamerorķestri. Ik pa laikam top kāda pielūgsmes dziesma, un rakstu arī mūziku ar dažādu dzejnieku tekstiem. Dziesmās man primāri ir svarīgs saturs, vēstījums, ko ar mūziku gribu papildināt vai izcelt. Pēdējo gadu laikā tapušas vairākas dziesmas ar dzejnieces Rutas Štelmaheres tekstiem,” teic Alise.

“Esmu pamanījusi, ka laicīgajās kristīgajās dziesmās mēs lielākoties vērsamies uz sevi: Dievs, dod man to un to... Man vajadzīgs šis un tas utt. Es nenoliedzu, ka katra mūsu vajadzība un tās izklāšana lūgšanā ir Dievam svarīga, bet, manuprāt, pielūgsmē un slavēšanā būtu krietni jāmaina mūsu skatieni no sevis uz To Kungu. Uz to, kas Viņš ir, kāds Viņš ir, ko Viņš ir izdarījis, ko Viņš ir apsolījis, ko Viņš vēlas no mums, kas mēs Viņam esam, kāda ir

Muzikāli papildinot Mētras Daumes izstādi “Atslēga no mājām” Sēlpils evaņģēliski luteriskajā baznīcā (2025).

Pielūgsme un slavēšana Baznīcā naktī Biržu Sv. Annas evaņģēliski luteriskajā baznīcā (2025).

Koncerts kopā ar Annu Sērūmu (pa labi) Baznīcā naktī Biržu Sv. Annas evaņģēliski luteriskajā baznīcā.

Viņa griba un plāns, kas ir tas, kam mēs ticam un ko varam droši ticībā apliecināt. Vēstīt par šīm lietām un sarunās ar Dievu pateikties par Viņa dāsnību, maigumu, taīsnīgumu, mieru, prieku, uzticamību, nemainību, visa zināšanu, visur esamību, laipnību, žēlastību. Manuprāt, tas ir būtiskāk. Mana izpratne, protams, nav pilnīga, ik pa laikam pāršķirstu un izņemu no sava pielūgsmes mūzikas repertuāra kādas dziesmas, kas vairs nešķiet pieņemamas, bibliskas, bet man ir skaidrs virziens, un tas vien šķiet ārkārtīgi daudz.”

Divas dziesmu grāmatas

Ienākot Biržu dievnamā, var redzēt uz soliēm divas dziesmu grāmatas. Viena kā visām LELB draudzēm, otra – glīti iesieta melnos vākos un ar citu draudžu locekļiem, iespējams, mazāk zināmām dziesmām, kas ir laicīgās kristīgās dziesmas. Biržu Sv. Annas draudzes dievkalpojumos tiek izmantotas abas dziesmu grāmatas. Ērģelniece Inta Medene spēlē korāļus, citas kristīgās dziesmas dzied un ar ģitārspēli pavada Alise Kļaviņa. Draudzes mācītājs Andis Lenšs stāsta, ka jaunā grāmatiņa tapusi pakāpeniski. No sākuma dziesmas tika printētas uz lapām, kas izdalītas dievkalpojumos, bet ar laiku tās vienā mapē sakārtoja draudzes locekle Ieva Rādīņa. “Es tiku nostādīts fakta priekšā. Visas šīs dziesmas ir funkcionālas dievkalpojumā. Es mu pateicīgs par Alises Kļaviņas kalpošanu.

Tā ir neordināra dāvana. Viņas autordziesmas mūsu draudze jau pieņēmusi,” atzīst mācītājs.

“Viņa spēks manā nespēkā varens parādās”

Viens no Bībeles pantiem, kuru mūzikā reāli piedzīvo bieži, ir: “Tev pietiek ar Manu žēlastību, jo Mans spēks tavā nespēkā varens parādās.” (2Kor 12:9) Alise dalās ar kādu skumju, bet pamācošu notikumu. “Esmu emocionāla, un mani ir viegli aizkustināt, bet allaž, kad kāds man prasa par spēlēšanu bērēs, manī rodas pārdabiska drosmē un pārliecība piekrist spēlēt, jo skaidri apzinos savu aicinājumu un saprotu, ka Dievs mani var lietot kā instrumentu savās rokās, lai caur mani nestu mierinājumu un iedrošinājumu palicējiem. Vienlaikus es skaidri apzinos, ka pati saviem spēkiem neko no tā nespēju un esmu ārkārtīgi vāja šādos brīžos. Reiz bija jāspēlē kādās bērēs, kas pēc būtības ir skumji un smagi, bet šajā reizē bija arī personīgi. Aizgājējs bija jauns cilvēks, mūsu draudzes loceklis. Gatavojot repertuāru, šķita, ka esmu tukša, nespēju neko dot. Pāršķirstīju visas savas dziesmu mapes, klades, grāmatas pa trim reizēm, un neviena no dziesmām nešķita piemērota. Ko gan dziedāt palicējiem, kuri zaudējuši jaunu cilvēku? Cik Dievs ir labs, cik Viņš ļoti mīl? Viss šķita tik absurdi. Ar grūtībām sagatavoju trīs dziesmas, kuras varētu dziedāt. Kad ar mācītāju Andi Lenšu

devāmies uz bērēm, teju visu ceļu pavadījām klusumā. “Alise, man ir sajūta, it kā mēs dotos uz nokaušanu. Man bija pietiekami laika, lai sagatavotu runu, bet es nespēju salikt kopā vārdus,” teica Andis. Kad ieradāmies, divatā iegājām kapličā un kādu brīdi klusumā gauži raudājām. Joprojām nesapratu, kā es to spēšu, brīdis bija ļoti sāpīgs un satricinošs. Kad kapličā sāka ierasties cilvēki, pēkšņi mani pārņēma tāds spēks un miers, ka es bez jebkādas balss trīcēšanas un drebēšanas skaidri spēju dziedāt līdzās tām daudzajām salauztajām sirdīm, kas piepildīja telpu, skaļās balsis raudot. Papildus tam Svētais Gars vadīja, un es nodziedāju vēl trīs neplānotas dziesmas, kas, kā vēlāk izrādījās, precīzi saskanēja ar aizgājušā jaunieša dzīvi. Es par to tajā brīdī vispār neiedomājos, vienkārši ļāvos Viņa vadībai. Arī mācītājs norunāja ārkārtīgi stiprinošu, mierinošu, cerību dodošu runu. Viņa spēks manā nespēkā varens parādās. Šādi brīži, lai arī ne vienmēr gaidīti vai gribēti, ir ārkārtīgi stiprinoši.”

Bieži Alise spēkus rod arī līdzīgās domās Svēto Rakstu vārdos: “Es visu spēju tā spēkā, kas mani dara stipru.” (Flp 4:14) “Šie vārdi man palīdz, kad jūtos izsmelta. Šī atziņa par to, ka ne savā, bet Viņa spēkā es spēju paveikt lietas, ir stipra un balstīta ticībā. Viņš nāk palīgā, man nav jādara vienai, saviem spēkiem. Un es tiešām izjūtu Viņa spēku sevī un Viņa palīdzību, gan kalpojot baznīcā, gan ikdienas darbos, attiecību veidošanā ar cilvēkiem un arī pavisam mazos praktiskos procesos. Viņš ir teicis, ka izvēlas manu miesu kā sava Svētā Gara templi (1Kor 6:19) un būs pie manis ik dienas līdz pasaules galam (Mt 28:20). Tajā arī es cenšos stipri stāvēt, iesakņoties un pie tā ticībā turēties. Man šķiet, ka ir ārkārtīgi svarīgi šie – tieši kristīgās identitātes – jautājumi.”

Tiekamies otrajā Baltijas luterāņu draudžu koru festivālā Rīgā

Inga Reča

No 24. līdz 26. oktobrim Rīgā norisināsies otrais Baltijas luterāņu draudžu koru festivāls “Nes gaismu pasaulē!”. Šogad festivālā pulcēsies aptuveni 400 dziedātāju no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, lai kopā dziedātu, klausītos Dieva Vārdu, būtu sadraudzībā un iepazītos ar brāļiem un māsām no kaimiņvalstīm. Par festivālu vairāk stāsta viena no festivāla rīkotāju komandas, LELB Jēzus draudzes locekle **Līga Pugoviča**.

Pirmā Baltijas luterāņu draudžu koru festivāla, kas notika 2023. gadā, moto bija “Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils”, šogad esat izvēlējušies aicinājumu “Nes gaismu pasaulē!”. Kāpēc tieši šāda moto izvēle?

Pirmkārt, Jēzus saka: “ES ESMU pasaules gaismā; kas seko Man, tas patiesi nestaigās tumsībā, bet tam būs dzīvības gaismā.” (Jņ 8:12)

Otrkārt, Jēzus mums, brāļiem un māsām, ir devis skaidru norādījumu: “Jūs esat pasaules gaišums; pilsēta, kas stāv kalnā, nevar būt apslēpta. [...] Tāpat lai jūsu gaismā spīd ļaužu priekšā, ka tie ierauga jūsu labos darbus un godā jūsu Tēvu, kas ir debesīs.” (Mt 5:14, 16) Tā šajā festivālā katrs dziedātājs ir aicināts nest gaismu Rīgā, Latvijā, Baltijā, pasaulē, lai klausītāji un arīdzan dziedātāji paši varētu mūzikā godāt mūsu Tēvu, kas ir debesīs.

Toreiz festivāls pulcēja 200 dziedātāju no Latvijas un Lietuvas draudzēm. Kas būs šā gada festivāla dalībnieki, un kādas valstis būs pārstāvētas? Cik dziedātāju Latvija uzņems? Cik būs pašmāju dziedātāju?

Dalībai otrajā festivālā ir pieteikušies teju 400 dziedātāji no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, visām trim baltiešu māsām. Tie ir Baltijas luterāņu draudžu koru un ansambļu mākslinieki. Priecājamies, ka šogad mums pievienojies koris no Hāpsalu Igaunijā.

Protams, tā kā festivāls notiek Latvijā, lāča tiesa jeb aptuveni četras piektdaļas dalībnieku ir latvieši.

Pastāstiet, lūdzu, par repertuāru! Ko klausītāji varēs dzirdēt – klasiku, mūsdienu autorus? Vai būs kādi pārsteigumi?

Gatavojoties šā gada festivālam, esam vēlējušies klausītājiem dāvēt plašu žanru klāstu. Uz brīdi aicināsim atcerēties Baznīcas agrīno laiku, baudot skaistos korāļus. Bet vēlamies arī tikpat daudz dāvēt iespēju klausītājiem dzirdēt mūsdienu skaistākās kristīgās dziesmas. Īpašu akcentu šogad esam likuši uz dažādu kultūru mūziku, galu galā mūsu tēma ir “Nes gaismu pasaulē”. Tad nu dzirdēsim dziesmas gan no tuviņas, gan tālienes.

Īpašs gandarījums ir par sadarbību ar jauno komponisti Sintiju Onužāni. Viņa speciāli festivālam ir uzrakstījusi jaundarbu. To pirmo reizi kopkora skanējumā pasaule dzirdēs 25. oktobra vakarā. ▶21. lpp.

KORU FESTIVĀLS

NES GAISMU PASAULĒ

24.-26. OKTOBRĪ RĪGĀ

IESAKĀM APMEKLĒT:

24. OKTOBRĪ PLKST. 18.00 FESTIVĀLA ATKLĀŠANA RĪGAS SV. PĀVILA BAZNĪCĀ	25. OKTOBRĪ PLKST. 10.00 KORU INDIVIDUĀLIE PRIEKŠNESUMI RĪGAS SV. PĒTERA BAZNĪCĀ
25. OKTOBRĪ PLKST. 19.00 KOPKORA SLAVĒŠANA "GAISMA PASAULĒ" RĪGAS JĒZUS BAZNĪCĀ	26. OKTOBRĪ PLKST. 10.00 SVĒTKU DIEVKALPOJUMS RĪGAS JĒZUS BAZNĪCĀ

LEAF, JD, LELB Pāvila Draudze, kariss.lv, GRASBERGS, Smilga KINO

KORU FESTIVĀLS

KORU INDIVIDUĀLIE PRIEKŠNESUMI

25. OKT. 10.00 Rīgas Sv. Pētera baznīcā

LEAF, JD, LELB Pāvila Draudze, kariss.lv, GRASBERGS, Smilga KINO

Garīgā atmoda Uzbekistānā

Uzbekistānā, valstī ar dziļām islāma saknēm, aizvien vairāk cilvēku sastop Jēzu – sapņos, redzējumos un nelielās mājās draudzēs. Vēsturiskajā Buhāras pilsētā, kas slavena ar senākajām mošejām un medresēm, kristieši slepeni pulcējas lūgšanā un slavēšanā. Starp senajām ielām un tirgiem top mājās draudzes, kur ticība plaukst, neraugoties uz iespējamām riskiem. Kā liecina vietējie mācītāji, arvien vairāk musulmaņu izrāda interesi par Evaņģēliju un lūdz aizlūgt par viņiem. Daudzi stāsta par sapņiem, kuros viņiem parādījies Jēzus, aicinot sekot Viņam. Kristīgās apmācības iniciatīva "Skola bez sienām" palīdz jaunajiem ticīgajiem augt un kļūt par vadītājiem. 2024. gadā forumā piedalījās vairāk nekā 500 jauno kristiešu no Centrālāzijas tautām. Kopš prezidenta Mirzijojeva reformas 2016. gadā pieaug reliģiskās brīvības iespējas un legalizēto draudžu skaits. Mūziķi kā Alex no Buhāras vada vairākas mājās draudzes, kur slavēšana kļuvusi par evaņģelizācijas atslēgu. ●

Ikdienas Bībeles lasīšana stiprina pašapziņu

Jauna pētījuma dati apstiprina sen zināmu patiesību – regulāra Bībeles lasīšana pozitīvi ietekmē cilvēka pašvērtējumu un identitāti. Saskaņā ar *American Bible Society* veikto aptauju, 63 % regulāro Bībeles lasītāju ASV izjut spēcīgu personīgo identitāti. Salīdzinājumam – to pašu atzīst tikai 38 % no tiem, kuri Bībeli lasa reti vai nelasa vispār. Vispārliedzinātākie par sevi ir tie, kuri lasa Bībeli katru dienu, šajā grupā 69 % atzīmēja stipru pašapziņu. Tikai 10 % no ikdienas lasītājiem norādīja, ka jūtas nedroši par savu identitāti. Pētījums iekļauts gadskārtējā ziņojumā *State of the Bible*. Pētnieki secina, ka cieša saikne starp identitāti un Bībeles mācību nav nejaušība. Raksti atgādina, ka cilvēks ir radīts pēc Dieva tēla, ir Viņa mīlēts un atjaunots Kristū. Tāpēc nav pārsteigums, ka ticīgie, kas regulāri lasa Bībeli, spēj skaidrāk atbildēt uz jautājumu, kas es esmu. ●

Pieaug spiediens un vardarbība pret kristiešiem Turcijā

Turcijā 2024. gadā būtiski pieaugusi vardarbība, diskriminācija un juridiskais spiediens pret evaņģēliskajiem kristiešiem, liecina Turcijas Evaņģēlisko baznīcu apvienības ziņojums. Kaut arī reliģijas brīvība nostiprināta Turcijas konstitūcijā, protestanti joprojām piedzīvo naida runas un vajāšanu ticības dēļ. Viena no smagākajām

epizodēm bija bruņots uzbrukums draudzes ēkai Stambulā Jaungada naktī. Uzbrucējs apšaudīja ēku un izkiedza draudus kristiešiem. Kristīgajām draudzēm liedza dalīt evaņģelizējošus materiālus un rīkot publiskus pasākumus. Dokumentēti arī gadījumi, kad kristieši zaudē darbu vai viņus pakļauj izspiešanai. Sociālajos tīklos strauji pieaug naida izpausmes pret kristiešiem un baznīcām. Ārzemju kristiešiem arvien biežāk liedz ieeļošānu Turcijā vai neatjauno vīzas. Daudzas ģimenes piedzīvo sāpīgu šķiršanos, kad vienam no locekļiem pēkšņi aizliedz iebraukt valstī. Turcija joprojām liedz kristīgām draudzēm izveidot teoloģiskās mācību iestādes vai oficiāli apmācīt garīgos vadītājus. Tikai 152 no 214 evaņģēliskajām draudzēm valstī ir juridisks statuss. ●

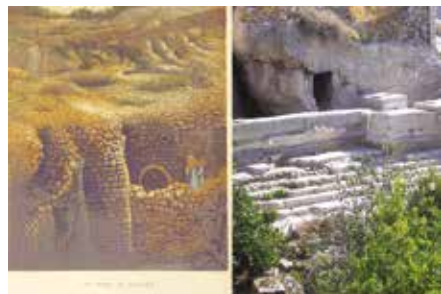
Bībeles audioierīce maina dzīves

Afganistānā, kur Evaņģēlija sludināšana ir dzīvībai bīstama, kāds tirgotājs saņēma nelielu MP3 atskaņotāju ar Bībeles pantiem un kristīgām pārdomām savā dzimtajā valodā. Kad viņš izdzirdēja vēsti par Jēzu, viņa acīs sariesās asaras – pēc gadiem, kuros viņš bija zaudējis draugus un ģimeni, jo bija apšaubījis islāma mācību, viņš beidzot atrada cerību. Izrādījās, ka viņš nav tikai pakļāu tirgotājs, bet arī savas cilts

vadonis. Viņš nekavējoties pieprasīja ierīci katram savas cilts loceklim. Šī ir tikai viena no daudzajām liecībām par slepenu kristīgo kustību valstī. Pēdējo divu gadu laikā sadarbībā starp organizācijām *FMI* un *Keys 4 Kids Ministries* Afganistānā izdalīti vairāk nekā 3000 audio Bībeles atskaņotāji. "Afganistāna ir ekstrēmistu ideoloģiju perēklis," saka *FMI* vadītājs Nehemiah, "bet Evaņģēliju nevar apklusināt." ●

Jeruzalemē atklāts sens mūris

Jeruzalemē arheologi atklājuši monumentālu 12 metru augstu mūri, kas, kā noskaidrots, ir daļa no Ziloas dīķa ūdensapgādes sistēmas. Tieši šajā dīķī saskaņā ar Jāņa evaņģēliju Jēzus dziedināja neredzīgo. Mūra būvniecība datēta ar aptuveni 2800 gadu senu pagātni, proti, Pirmā tempļa laiku. Tas tika izmantots, lai novirzītu ūdeni no Gihonas avota uz dīķi, kas kalpoja gan sausuma laikā, gan kā aizsardzība pret plūdiem. Konstrukcija ir vairāk nekā astoņus metrus plata un 20 metrus gara, un tā pārsteidz ar inženiertehnisko sarežģītību. Pētījumi liecina, ka šā dambja izbūve varēja būt atbilde uz tā laika klimatu – sausumu un pēkšņām lietavām. Līdz šim šāda veida fiziski pierādījumi

par Ziloas dīķi nebija atrodam. Atrastie organiskie materiāli mūra javas sastāvā ļāvuši precīzi datēt tā senumu. Izraēlas kultūras ministrs uzsvēra, ka atradums apliecina senās Jeruzalemes inženieru ģenialitāti un Jūdas valsts spēju risināt vides problēmas. ●

Bībeļu kontrabandistes stāsts

Eun-Dži no Ziemeļkorejas pieņēma riskantu lēmumu, viņa kļuva par kontrabandisti. Sākumā, lai iegūtu pārtiku un izglābtu savu ģimeni no bada, vēlāk – lai kontrabandas ceļā ienestu garīgo barību, cerības vārdus – Bībeli.

20. gs. 90. gadu vidū Ziemeļkoreju satricināja katastrofa, spēcīgi plūdi iznīcināja laukus un ražu. Nebija ne maizes, ne rīsu, ne cerības. Valsts bija ārkārtas stāvoklī. Taču totalitārais režīms reaģēja ar stingrību, tika atteikta starptautiskā palīdzība un importa iespējas. Sekas: milzīgs bads, ko vēlāk sāka dēvēt par "Ciešanu ceļu". Valsts dalīja pārtikas devas, taču to bija par maz. Tiem, kas nepieņēma partijas vai armijas, bija tikai divas iespējas: ievērot likumu un nomirt, gaidot devu, vai iesaistīties kontrabandā vai citās nelegālās darbībās. Tā klusi un nemanīti nomira simtiem tūkstošu cilvēku...

Eun-Dži bija izmisusi. Viņai vajadzēja glābt savu ģimeni, un viņa izvēlējās kontrabandu. Lai to izdarītu, viņa devās uz Ķīnu. Tur dzīvoja radinieki, kas palīdzēja. Ceļš bija bīstams, pie robežas visur bija karavīri, policisti un ziņotāji. Tiem, kurus pieķēra, draudēja naudas sodi, cietums, darba nometnes. Neraugoties uz to, Eun-Dži riskēja. Pārtiku, ko viņa atveda no Ķīnas, viņa pārdeva trūcīgajiem.

Vienā no šiem ceļojumiem Eun-Dži apmeklēja kādu ziemeļkorejieti kristietī, kas viņai bija parādā naudu. Viņa domāja, ka šī sieviete izbēgusi no režīma uz Ķīnu, un meklēja viņu kādā ziemeļkorejiešu draudzē. Sieviete viņa neatrada, taču tas, ko viņa atrada, bija vērtīgāks par ēdienu un naudu.

Sākumā Eun-Dži bija skeptiska. Visu mūžu viņai bija mācīts pielūgt vadoni Kimu kā dievu. Tagad viņa sēdēja telpā, kur tika pielūgts Jēzus. Tas bija sveši un neierasti.

Kristieši viņai palīdzēja, deva naudu un rīsus. Katru reizi, esot Ķīnā, viņa apmeklēja draudzi. Ar katru vizīti viņa uzzināja vairāk par Jēzu. Sākumā viņa saprata maz, bet dzirdētie vārdi katru reizi aizskāra viņas sirdi. Viņa sajuta, ka pastāv cerība, kas ir lielāka par izsalkumu. Patiesība, kas ir dziļāka par bailēm. Galu galā viņa atdeva savu dzīvi Jēzum.

Eun-Dži iemācījās, ko nozīmē būt Jēzus mācekli, un kā stāstīt citiem par Viņu. Tad viņai bija jāpieņem lēmums: vai viņa ir gatava riskēt vēl vairāk? Vai viņa ir gatava vest Bībeles uz Ziemeļkoreju?

Ziemeļkorejā Bībeles izplatīšana tiek sodīta vēl bargāk nekā tās glabāšana. Ja kādu pieķer ar Bībeli, viņu var nekavējoties arestēt – bez tiesas, bez iespējas aizstāvēties, bez žēlastības. Eun-Dži to zināja. Kāda līdzgaitniece viņai stāstīja par vīrieti, kurš tika pieķerts uz robežas ar Bībeli. Nebija nopratināšanas. Nebija iespējas samaksāt kukuli. Tikai spriedums: ieslodzījums Kvanliso nometnē, vietā, no kuras gandrīz neviens neatgriežas dzīvs.

Par spīti briesmām, Eun-Dži nolēma turpināt – mīlestībā uz Dievu un cilvēkiem. Viņa ietina Bībeles polietilēna plēvē un paslēpa tās rīsu maisos. Mājās viņa kopā ar vīru apraka Bībeles dārzā. Ar katru nākamo ceļojumu viņa atveda vēl vienu Bībeli, labi apzinoties, kas ir likts uz spēles. Ja viņu pieķertu, viņa varētu zaudēt brīvību, varbūt pat dzīvību. Taču viņa pieņēma šo risku.

Viņa ne tikai stāstīja par Jēzu saviem ģimenes locekļiem, bet arī tiem, kas nāca pie viņas pēc ēdiena. Eun-Dži baidījās, taču viņai bija arī cerība. Sieviete zināja: šī cerība nav domāta tikai viņai vien. Tā ir domāta daudziem, kuri vēl tikai iepazīs Jēzu. Viņa gaidīja īsto brīdi, lai izplatītu Bībeles.

Taču situācija Ziemeļkorejā pasliktinājās. Režīms pastiprināja kontroli un meklēja kontrabandistus. Kāda sieviete nodeva Eun-Dži, lai izglābtu sevi. Eun-Dži tika arestēta. Viņu pārņēma nāves bailes. Ko galu galā zināja varas iestādes? Ka viņa bija vedusi pārtiku – iespējams. Bet vai viņi zināja arī par Bībelēm?

Dziļā izmisumā Eun-Dži neatlika nekas cits, kā lūgt. Un otrās apcietinājuma dienas rītā notika neticamais – viņas kameras durvis bija plaši atvērtas. Viņa izbēga no cietuma un atgriezās pie savas ģimenes. Taču Ziemeļkorejā viņa vairs nebija drošībā. Galu galā visa ģimene bēga uz Dienvidkoreju.

Šodien Eun-Dži kopā ar ģimeni dzīvo Dienvidkorejā. Viņa stāsta tautiešiem, bēgļiem no Ziemeļkorejas, par cerību Jēzū. Par cerību, kas viņu izglāba. Kāds cits ziemeļkorejiešu kristietis stāsta par to, kā viņš pirmo reizi saņēma Bībeli: "Man bija bail. Es domāju, ka esmu nolādēts. Es gribēju ziņot varas iestādēm par cilvēku, kas man to iedeva. Bet tad es sāku lasīt... un sapratu: tā ir patiesība. Un es nolēmu sekot Jēzum. Ja es šodien mirstu, es zinu, kurp eju. Bet mana ģimene? Mani draugi? Es gribu, lai arī viņi atrod šo ceļu." ●

No Stimme der Martyrer 2025, Nr. 10
tulkojusi Ingrida Briede

1700 – 495 – 445: Ticības atjaunošanas svētki ticības apliecību ceļavējā

Voldemārs Laučiņš, Dr.theol.

Daudzas pasaules Baznīcas 31. oktobrī svin Ticības atjaunošanas jeb Reformācijas svētkus, kādas tos pieņem ar rūgtumu, vēl citas – palaiž garām bez kādas intereses. Mūsu zemē līdz Pirmajam pasaules karam Kurzemes un Lielvidzemes (Vidzemes un Dienvidigaunijas apvienotās) guberņās tie bija trīs brīvdienų gari svētki, bet tagad tiem nav valsts vai piemiņas dienas statusa. Šogad daļa Latvijas luterāņu tos svinēs ar dievkalpojumiem, būs arī citas aktivitātes. Kas šogad man būs šie svētki?

Šoreiz no Ticības atjaunošanas svētkiem vēlos paņemt vismaz trīs lietas: cik sākumi ir sīkumaini Baznīcā, kā luterāņiem ar Bībeli rokā runāt ar citiem kristiešiem ekumenisma laikā un savā starpā. Lai runāšana labāk sokas, izmantošu ticības apliecības, mūsu, luterāņu, arvien bibliskāko ceļavēju. Šoreiz izvēlējos trīs apaļus un pusapaļus jubilārus – 1700 gadu veco Nīkajas (Konstantinopoles), 495 gadus veco Augsburgas ticības apliecību un 445 gadus veco Vienprātības grāmatas Konkordijas formulu. Protams, vispirms nedaudz par pašu šo dienu vēsturē.

31. oktobris

Nepiekrītu, ka reformācijas vēsture sākās 1517. gadā, jo nepieciešamība pēc tās viduslaiku Eiropas kristietībā brieda palēnām jau ilgi pirms tās, Baznīcai arvien attālinoties no Bībeles un ieviešot nebibliskas vai pat pretbibliskas mācības.

1517. gada 31. oktobri visatbilstošāk ievada 1506. gads, kad pāvests Romā sāka būvēt Pētera baziliku, dievnamu, pēc kura tūristi vēl šodien pazīst Vatikānu. Jaunbūve prasīja kolosālu kapitālu, un pāvestam nepārtraukti bija nepieciešami grandiozi līdzekļi. Patukšo kasi pāvests pildīja, izsludinot plašu *grēkatlaidu* tirdzniecību. Šīs *atlaidas* – gadsimtu gaitā attīstījusies ar Bībeli nesaistīta mācība un prakse – bija kārdinoša iespēja par savu mūžīgo dzīvību uztraukumā esošajiem (un viduslaikos tāds bija teju katrs) sev un

saviem tuviniekiem uzlabot pēcnāves stāvokli. Apmuļkotos ticīgos var saprast – ja Baznīcas vadība atmet biblisko nopietnību, kāpēc viegli negūt mūžībai ievērojamu labumu! Tikai ar Dieva apsoliņumiem šim tirgum nebija nekāda sakara, tās bija tukšas pasakas un māņi, bet garīgā kārtā un eksperti par to neuztraucās.

Vitenberga 1517. gadā nebija Parīzei vai Londonai līdzīga lielpilsēta, bet te dzīvoja viens no Vācu Nācījas Svētās Romas Impērijas ievērojamākajiem valdniekiem – Frīdrihs III, pamatoti saukts par Gudro. Tas vien pilsētu padarīja politiski ļoti ievērojamu. Viens no gudrā valdnieka lielākajiem, pilsētiņas nozīmi vairojošiem darbiem bija nesen nodibinātā universitāte, kurā popularitāti studentu un mācībspēku starpā strauji guva teoloģijas profesors, vietējā augustīniešu klostera aktīvs mūks un sprediķotājs Mārtiņš Luters.

Būdam teoloģiski labi izglītots un ticībā dedzīgs, kas teoloģijas profesoram un mācītājam arvien ir svarīgi, brālis Mārtiņš saprata, ka turpat netālu no Vitenbergas tirgotās atlaidas pievil ticīgos. Tas, ko viņš laikam īsti neapzinājās, bija šī veikala ļoti augstie patiesā labuma guvēji. Tāpēc 1517. gada oktobra noslēgumā Dr. Mārtiņš Luters sagatavoja “95 tēzes” diskusijai par atlaidām (vērtēja tās Bībeles gaismā) un nosūtīja Vācu Nācījas Svētās Romas Impērijas galvenajam garīdzniekam Maincas arhibīskapam. Vai Luters tās ir vai nav pienaglojis 31. oktobrī pie Vitenbergas pils baznīcas durvīm, kā bērnu grāmatiņās un daudzās vēstures grāmatās rakstīts, galu galā pierādīt īsti nevar.

Summējot – Dr. Mārtiņš Luters sastādīja “95 tēzes”, kas nebija paredzētas plašai sabiedrībai un pēc tiesas un taisnības pat nebija tik kontroversiālas (kāds bija, piemēram, viņa diskusiju darbs pāris mēnešus iepriekš). Bet notika neparedzamais. Tēzes ne vien izplatījās teju visur, bet arī guva fenomenālu popularitāti, pilnīgi negaidīti izraisot teoloģisku un baznīcisku zemestrīci, kura ir jūtama vēl mūsdienās. Viszīmīgākais ir tas, ka šāds pagrieziena notika no paša autora nolūka un

Vitenbergā [visticamāk, 1531. gadā] izdots viens no pirmajiem Augsburgas ticības apliecības un Apoloģijas izdevumiem.

darbības neatkarīgu iemeslu dēļ. Citādi to nenosaukt kā par dievjaušību – Dieva darbu.

“Sīkums” Nīkajā

Var jautāt, kāpēc Mārtiņš Luters pievērsās atlaidām, kuras tik daudzi citi iepriekš (arī tagad ir Baznīcas ar šādu praksi) neaiztīka un arī viņš varēja ignorēt?

Atbilstošākais iemesls ir meklējams šogad 1700 gadus svinošajā Nīkajas (Konstantinopoles) ticības apliecībā, kura tapa vienā no antīkās Romas Impērijas austrumu valdnieka rezidencēm Nīkajā (mūsdienās Iz-nika Turcijā). Tur 325. gada vasarā norisinājās Baznīcas sanāksme, ko vēlāk sāka skaitīt par pirmo ekumenisko Baznīcas koncilu.

Pretēji plaši izplatītajam skaistajam uzskatam tur nepiedalījās teju visas kristietības, bet pārsvarā Romas Impērijas austrumu daļas pārstāvji. Viskuplāk – no ģeogrāfiski tuvās Mazāzijas, krietni mazāk – no citām Romas Impērijas austrumu daļām un pavisam maz no tālākām zemēm. Tomēr koncils bija ārkārtīgi nozīmīgs Baznīcas vēsturē, jo daudzo darba kārtības jaugtājumu starpā izšķirošs bija tas, vai Jēzus Kristus ir ar Dievu Tēvu **vienāds** vai **līdzīgs** būtībā.

Drēzdenē 1581. gadā izdots viens no pirmajiem Vienprātības grāmatas izdevumiem.

Esmu gandrīz pārliecināts, ka ne viens vien šo šobrīd lasošais sev uzdos jautājumu: vai tā nav kāda teorētiska matu skaidšana, kas tad tur liels – vienāds vai līdzīgs!? Var saprast mūsdienu kristiešus, kuri allaž vēlas Baznīcu uztvert *praktiski*, nevis *teorētiski*, un, būsīm godīgi, nepieciešamais precizējums šajā lietā nevienam izsalkušo nepabaros, nevienam slimnieku nedziedinās un nevienam kailo neapģērbis. Tomēr aiz šķietamā sākuma slēpjas 1. baušļa jautājums, ļoti praktisks savā būtībā, vai Jēzus Kristus **IR** patiess Dievs vai tikai kaut kas *ļoti tuvs* Dievam. Tā praktiskums ir apstākļi, ka katram no mums būs jāstājas Dieva tiesas priekšā un jāatbild, kā esam pildījuši tieši šo vissvarīgāko bausli.

Nīkajas tēvi šādu “sīkumainību” neienesa Baznīcā kā jaunumu. Jau Vecās Derības ticīgos 1. bauslis arvien mudināja būt precīziem ticības lietās – un ne vien lūgšanās uz Dievu, bet arī vārdos līdzcilvēkiem par Dievu. Tāpat ir ar Jauno Derību. Precizitāte ticības pamatmācības jautājumos arvien ir ļoti izšķiroša un tāpēc praktiska.

Baznīcas tēviem Nīkajā neklājās viegli. Bija ne tikai karstas debates, bet, kā runā, pat arī pa kādam kautiņam. Tomēr smagumu darbā atvieglāja patiesības sasniegšana svarīgā kristīgās mācības būtībā – Jēzus Kristus **IR** Dievs.

Nīkajas koncilā tapusi ticības apliecība ir pierādījums tam, ka kristieši svarīgos jautājumos ieskatās dziļi un par biblisko patiesību pastāv nešaubīgi. Tieši no šādas tradīcijas nāca arī Mārtiņš Luters, kurš nepaslinkoja iestāties pret atlaidām, kas citiem nelikās īpašas vēribas cienīgs. Un tad Dievs darīja savu darbu...

Augsburgā uz gigantu pleciem

31. oktobrī atcerēties Dr. Mārtiņu Luteru un “95 tēzes” ir labi un pareizi. Tomēr te ir kāda nianse. Reformāciju saistīt ar pašu reformatoru vien nav tas labākais. Vispirms tāpēc, ka saskatīt tikai cilvēka (proti, Mārtiņa Luteru) darbu vien nozīmē piedēvēt viņam par daudz. Jā, viņš viens pats pastāvējis 1521. gada Vormsas reihstāgā visaugstākās pasaulīgās varas priekšā, bet bez Dieva darba un citu ticīgu teologu un baznīcēnu tieša vai netieša atbalsta reformācija nebūtu iespējama, varbūt pat nebūtu vajadzīga.

1530. gada jūnijā, 13 gadus pēc 1517. gada, reihstāgā, svarīgākajā Vācijas Nācījas Svētās Romas Impērijas sanāksmē, Augsburgā izskanēja ticības apliecība, kura vēlāk ieguva šīs pilsētas vārdu. Par šo dokumentu var droši sacīt, ka tas ir uz gigantu pleciem tapis. Vispirms tāpēc, ka meklēja pēc Dieva Atklāsmes Bībelē. Turklāt nebija vienaldzīgs pret visu Bībeles Atklāsmes ietekmēto vēsturi. Tā te var atrast ne tikai skaidras atsauces uz Nīkajas ticības apliecību, bet arī uz daudziem citiem garās Baznīcas vēstures laikā tapušajiem darbiem. Bez tam tā ir visas draudzes sacīta, jo ķeizara priekšā to lasīja laji jeb baznīcēni, nevis mācītāji un teologi. Un arī tas vēl nav viss, jo Augsburgas ticības apliecība ir dokuments, kas ir tapis, lai uzrunātu kristiešus, kas nepiekrīt Dr. Mārtiņa Luteru vārdiem. Tādi bija toreiz, un tādi ir tagad. Tā kā daļa no šādiem nepiekrītošajiem vienkārši nav pazīstami ar reformatora un viņa domubiedru darbiem un mērķiem, tad Augsburgas ticības apliecība mēģina pēc iespējas draudzīgāk un mierpilnāk (tas ir, ekumeniskāk) uzsākt Bībelē pamatotu sarunu.

Varētu teikt, ka bez vēsturiskās un teoloģiskās pēctecības Nīkajas un Augsburgas ticības apliecībām ir vēl viena svarīga līdzība. Tās abas ir tapušas laicīga valdnieka sasauktā sanāksmē. Varētu pat apgalvot, ka, gluži kā Nīkajā sapulcējušies mācītāji valsts varai piedāvāja kristīgu ticības apliecību vēl senbaznīcas laikos, tā Augsburgā ticīgie izmantoja valsts sanāksmi, lai sniegtu roku citiem kristiešiem jau jaunajos laikos. Diemžēl samiernieciskā vēlme netika novērtēta. Tāpēc šodien dažas kristīgas Baznīcas skumst par reformāciju.

Te arī otrs motīvs svētkiem mūsdienu kristietim no Augsburgas: ieklausīšanās Kristus vēstī un samiernieciskums arī ārpus mūsu konfesijas.

Ak jā, vēl kāds interesants fakts tieši mums Latvijā. Lai arī daudzi šo vēstures posmu

mūsu vēstures grāmatās pāršķir un pat pašas grāmatas ir gana skopas, mūsu zeme skaitījās viena no Vācu Nācījas Svētās Romas Impērijas daļām. Tā kā mēs bijām tālu no centra un starp mums un šo pašu centru bija jūra un citas zemes, tad šī kopība nereti bija gana teorētiska. Tomēr ir zināms, ka Vormsā 1521. gadā piedalījās mūsu zemes pārstāvji, kas dzirdēja Dr. Mārtiņa Luteru aizstāvības vārdus un ziņas par to veda mājās, tāpēc nevar izslēgt, ka arī Augsburgā kāds bija no mūsu zemes. Bet tas vēl pētniekiem un vēsturniekiem precizēšanai.

Kas notiek manā sētiņā – 445

Pēdējais no dokumentiem, kuru vajadzētu pieminēt Ticības atjaunošanas svētku sakarā, ir Vienprātības grāmatas Konkordijas formula.

Pēc Augsburgas ticības apliecības pieņemšanas, pēc Dr. Mārtiņa Luteru un viņa laikabiedru svētīgas aiziešanas mūžībā likās, ka pašu luterāņu starpā viss ir noskaidrots. Tomēr tā nebija. Bija vairāki jautājumi, turklāt daži gana svarīgi, kuri bija jārisina otrās paaudzes luterāņu mācītājiem un teologiem. Šeit svarīgākais ir tas, ka atkal mūsu ticības tēvi vēra vaļā Bībeli un konsultējās ar Baznīcas vēsturi, lai saprastu, kā atbildēt uz sava laika jautājumiem. Tikai šoreiz tā bija saruna savā starpā.

Līdz ar to svarīgākā kopējā mācība, ko šodien varam no Vienprātības grāmatas Konkordijas formulas paņemt, ir tā, ka ar Bībeles lasīšanu un lūgšanu var atrisināt daudzas neskaidrības un pretrunas.

Trīs ticības apliecības iekrāsos manus šā gada Ticības atjaunošanas jeb Reformācijas svētkus. **Pirmā** ir neuzskatīt par sākumu Dieva Vārda mācībā to, ko pats Dievs nav skatījis par neievērojamu. Par to es varu pateikties “vecmāmiņai”, Nīkajas ticības apliecībai, un dedzībai pastāvēt uz 1. baušļa patiesības. Tā **otrā** lieta ir skatīties šajā ekumenisma laikmetā uz citiem kristiešiem ar Bībeli rokā un ar samierniecisku vēlmi. Un par to es varu pateikties “mammai”, Augsburgas ticības apliecībai. **Visbeidzot**, arī pašu mājās ir ārkārtīgi svarīgi izrunāt ticības lietas ar Bībeli rokā un pacietību, kā to darīja “mazmeitiņa” Vienprātības grāmatas Konkordijas formula. Un tas viss ne tikai Bībeles pamatā, bet arī ar Bībeles Atklāsmē tapušo Baznīcas vēsturi caur trīs no mūsu ticības apliecībām. Tieši tā, lai manu ticību arvien vestu uz priekšu bibliskais ceļavējš.

To vēlos novēlēt arī katram Ticības atjaunošanas jeb Reformācijas svētkos! ●

Reformācijas dienā

Uldis Matīss,
LELB Vecogres draudzes mācītājs

Šogad Reformācijas diena 31. oktobrī iekrīt piektdienā. Un no tā izriet, ka Reformācijas svētkus varam svinēt trīs dienas. Sākt jau piektdienas vakarā un noslēgt ar krāšņiem dievkalpojumiem svētdien mūsu baznīcās. Droši vien būs teologu lekcijas, izteiksies vēsturnieki par reformācijas notikumiem, un mums visiem veidosies viedoklis. Vai ir jau izveidojušies viedokļi. Kā savā laikā mani skolotāji teica: kas tur īpaši ko svinēt? Tā ir vēsture, šodien ir citas problēmas, citi izaicinājumi, par ko ir vērts runāt. Vai viedoklis – pielūgt Luteru kā svēto. Abiem šiem galējiem viedokļiem ir iezīme runāt, rakstīt tā, lai mūs sāpīgi neskar būtiskais, galvenais, kas saistās ar reformāciju. Un, šķiet, šo distanci starp mums un reformācijas būtisko saturu notur mūsdienu ieskatī par pasauli, kurā dzīvojam un kur viena no lielākām vērtībām ir kompromisi, tolerance un – pār visu – mīļa kopābūšana. Un to vārdā mēs atkāpsimies. Ja vajag, mainīsim savus viedokļus, lai nevajadzīgi strīdi, asumi nav mūsu vidū.

Vai kā viens mans paziņa, katoļu priesteris, sacīja: tik ilgi rakstīsim dokumentus, deklarācijas, lai uzrakstītām varētu piekrist visi, bet tajā pašā laikā arī pie sava viedokļa varētu palikt. Vai tā ir tikai mūsdienu iezīme? Bezgalīgie kompromisi. Droši vien ne. Bet ir noteikti mūsu visu grēcīguma dēļ, no tā arī atkāpšanās no sava viedokļa un iešana uz kompromisiem. Var jau sevi mierināt: tā jau ir, ka ir reizes, kad jāpiekrīt kompromisiem, un vai tad mūsu izcilais Baznīcas skolotājs Melanhtons nepārrakstīja Augsburgas ticības apliecību, lai tā būtu pieņemama reformātiem?! Kur tad mēs! Bet, ja tā būtu domājies Luters un viņa sekotāji, protams, reformācija nebūtu notikusi. Luters un viņa līdzgaitnieki bija gatavi iet pat nāvē savu uzskatu dēļ. Nepareiza mācība var pazudināt dvēseles! Ar nepareizu mācību mēs zaudēsim mūžību.

Varētu jautāt: vai šodien mēs ietu nāvē kādu teoloģisku jautājumu dēļ? Drīzāk jau par šīs pasaules lietām. Cīnīsimies, varbūt iesim nāvē par savu mantu. Varbūt? Atskats uz reformācijas notikumiem atgādina mums visiem par mūsu glāvēšanu, par mūsu prioritātēm. Kaut ticīgs, bet šīs pasaules lietas ir svarīgākas. Vai mums līdzās daudzo sektu

Aizkraukles baznīcā arhibīskapa Arnolda Lūša piemiņas plāksnes iesvētīšanas dievkalpojums 1995. gada 3. jūnijā. No kreisās: arhibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis, prāvests Modris Plāte, palīgmācītājs Uldis Matīss, mācītājs emeritus Vilhelms Ozols un arhibīskaps Jānis Vanags.

sludinātais labklājības evaņģēlijs par to neliecina? Nāciet pie mums, tad būs jums nauda, veselība... Un par atgriešanos no grēkiem, sevis skatīšanu baušļu gaismā, izdarītā un nedarītā nožēlošanu – par to gandrīz ne vārda. Tā vietā par desmito tiesu – to maksājiet, tad jūsu bankas kontos nauda pieaugs!

1517. gada 31. oktobrī pie Vitenbergas pils baznīcas vārtiem Luters pienagloja savas “95 tēzes”. Saturs šīm tēzēm nebija nekas revolucionārs. Tās bija rakstītas latīņu valodā un domātas teoloģiskai diskusijai par Baznīcas praktizēto atlaižu tirgošanu. Luters ar šo gribēja aicināt uz teoloģisku diskusiju, jo šāda atlaidu prakse ir pret Svētajiem Rakstiem. Tēzes ātri tika pavairotas. Grāmatu iespiešana veicināja reformācijas ideju strauju izplatību. Viss kaut kā labvēlīgi sakrita. Mēs, kas ticam Dievam, varam redzēt ne tikai cilvēka pūles, bet paša Dieva iejaukšanos, lai atgrieztu Evaņģēliju pasaulei, kur valdīja bailes, māņticība, romiešu nepareizā mācība, nezināšana. “Atgriezieties no grēkiem un ticiet evaņģēlijam!” Ar šo aicinājumu sāka Jānis Kristītājs, gan arī mūsu kungs Jēzus. Un ar šiem vārdiem iesākās Mārtiņa Luterā “95 tēzes”.

Atgriezieties no grēkiem! Mainiet savu sirdi, prātu un domas! Sākt darīt labus darbus, sevi ierobežot, atturēties no sliktā. Ja tas būtu tā, tad tas būtu vienkārši un kristīgā ticība būtu pielīdzināma citām pasaules reliģijām. Kristietības skatījumā šie vārdi ir

īpaši. Pats Kristus sirdsprāta maiņu pielīdzina piedzimšanai no jauna.

Kā to saprast? Jāņa evaņģēlija 3. nodaļā Nikodēms, kas naktī atnāca pie Jēzus, nesaprata. Vai mēs visi to saprotam? Tāpēc jau teologi saka: lai pareizi saprastu tās pārmaiņas, par kurām runā Jēzus, ir pareizi jāizprot vārds “grēks”. Ja ar vārdu “grēks” tiek saprastas tikai atsevišķas ļaunas domas, darbi, tad nonāksim pie secinājuma – cilvēki jau visumā ir labi, tikai reizēm rīkojas slikti. Un tādēļ jācenšas sevi ierobežot, disciplinēt darbos un vārdos. Un jā, pēc tam jādara labais. Taču Kristus neaicina mūs kaut ko darīt vai nedarīt. Viņš neaicina mainīt kādu daļu, bet mainīt visu, piedzimt no jauna. Vai tas daudziem šodien ir pārsteigums? Jā, arī tiem, kas ir draudzēs, baznīcās. Varam teikt – ar grēku jāsaprot ne tikai atsevišķi ļauni darbi, domas, Kristus neaicina kaut ko sliktu mainīt pret labu, bet gan mainīt visu cilvēka prātu kopumā. Prātu, kas daudziem labi funkcionē. No tā atteikties? Kristus liek atteikties no labā, nevis no sliktā. Neaicina mainīt visu sliktu. Bet atteikties no visa labā, mūsu spējam, talantiem – tā ir mācība par iedzimto grēku, ka tieši šīs lietas, ar ko cilvēks lepojas, ir tās, kas atrodas grēka varā. Iedzimto grēku mēs esam mantojuši no vecākiem, bet kuru neredzam un nespējam mainīt ar savu prātu. Jau piedzimstot, ikviens cilvēks ir ar šo grēka zīmogu, tāpēc mēs kristām bērnus, mēs nekristām cilvēku, kurš zina, ko saka kristīgā

ticība, un tam tic, bet kristām grēcinieku. Vai mēs pieņemam šādus ieskus? Daudzi mani paziņas citās Baznīcās to nepieņem.

Te atkal ir jautājums par viedokļiem. Esot luterāņu Baznīcā, tuvāks būs baptistu viedoklis, jo tie taču ar prātu tā kā saprotamāki. Un atbilde: šo mācību nevar izdomāt mūsu prāts, to var iemācīt tikai Dieva Vārds. Dieva Vārds, kurš mums uzrāda mūsu bezcerīgo, nāvei nolemto stāvokli. Bet arī Dieva Vārds paziņo Labo vēsti, ka arī tu Kristus nopelni dēļ esi apzēlots. Tu esi glābts ticībā Kristum. Vai visi, kas Dieva likumu priekšā ir satriekti un dzird Evaņģēliju, Labo vēsti, to var pieņemt? Brāļi reformāti runā par predestināciju – Dievs no mūžības ir izredzējis kādu, un tu vairs neko nevari darīt. Bet no tā nevar secināt, ka Dievs kādu izredzējis pazūšanai. Tāpat tas nenozīmē, ka tu ticību nevari pazaudēt. Ja pārbaudījumos un krīzēs tu tomēr tici Kristum, tad tu zini, ka arī tu esi ierakstīts Mūžības grāmatā.

Reformācijas svētkos mēs varam uzdot sev jautājumu: kā mēs sludinām? Ko mēs sludinām? Vai, esot luterāņu Baznīcā, man tuvāka reformatoru mācība vai baptistu? Vai mūsu mērķis ir sludināt kompromisus, ka nekādu atšķirību mācībā jau mūsu starpā nav? Vai pat sēt šaubas par Dieva Vārdu? Apšaubīt mūsu ticības apliecības, to pareizību? Vai sludināt, ka Romas katoļu Baznīca ir mainījusies un tuvāka, saprotamāka mums kļuvusi? Un minēt, ka pāvests, tā teikt, ir antikrists, ir nepieklājīgi un nedraudzīgi. Un, ja romieši ir mainījušies, tad viņi ir mainījušies un vēl tālāk aizgājuši no Rakstiem. Iet uz kompromisiem, kur nekādi tas nav iespējams, tas ir vairāk cilvēka prāta diktēts – tur vairāk ticība ir saviem vārdiem un savai gudrībai.

Atceros, kādreiz mācītājs Guntis Kalme teica: sienas, kas mūs šķir, ir augstas, bet tās nesniedzas līdz debesīm. Ja mēs paliekam, kaut dažādi savās mācībās, bet ticībā Kristum, mēs esam vienoti un mūsu uzdevums nav šīs “sienas” atšķirības neievērot, nojaukt. Atceros, mācoties katoļu institūtā, pasniedzēja Terēza Druka šad un tad jautāja: kā luterāņu Baznīca uz to un to jautājumu skatās? Un ne tikai akadēmiskajā vidē. Man ir pieredze, ka nav jānoliedz sava pārliecība, savi ieskatī un jārunā mīļā miera labad, lai oponentam izpatiktu. Iet uz kompromisiem, lai mēs būtu vairāk vienoti cilvēciski, ir saprotami, bet tas nav mūsu, kristiešu, uzdevums. Tas nav Baznīcas uzdevums. Laicīgajai varai pieder diplomātiska sarunāšanās, vienošanās, lai panāktu rezultātu. Bet ne Baznīcai.

Vai pārāk daudz pasaule ir ienākusi Baznīcā? No tā esam aizmirsuši, ar kādu uzdevumu esam pasaulē. Domāju, ka mūsu uzdevums ir apzināties savu mantojumu, to zināt, apgūt un ienest savu apliecinājumu kopējā Kristus Baznīcā. Āmen! ●

◀ 15. lpp.

Protams, arī bez pārsteigumiem neiztik. Tie mums ir padomā... Bet kā jau ar pārsteigumiem – līdz zināmam brīdim tie jāpatur noslēpumā. Tos lai katrs klausītājs pats piedzīvo, esot klāt festivāla pasākumos.

Esat paplašinājuši arī festivāla pasākumu vietu ģeogrāfiju. Ar ko tie atšķirsies katrā no dievnamiem? Vai dziedāsiet arī draudzēs?

Pirmām kārtām pirms festivāla paredzētie divi kopmēģinājumi arī jau norisinās dažādās vietās – Rīgas Krusta baznīcā un Vecās Svētās Ģertrūdes baznīcā. Par šo atbalstu sirsnīgi pateicamies šim draudzēm! Tas dziedātājiem paplašina iepazīto baznīcu loku.

Festivāla pasākumi norisināsies Svētā Pāvila baznīcā, Svētā Pētera baznīcā un Jēzus baznīcā. Piektdienas, 24. oktobra, vakarā festivāls tiks ieskandināts Svētā Pāvila baznīcā, kur dziedātāji iejutīsies klausītāju lomā, – šī ir dāvana dalībniekiem. Sestdien, 25. oktobrī, no rīta Svētā Pētera baznīcā izskanēs individuāli koru un ansambļu priekšnesumi, savukārt vakarā Jēzus baznīcā visi dalībnieki apvienosies svinīgā kopkorī un svētdien, 26. oktobrī, kolektīvi viesosies dažādās draudzēs, bagātinot draudžu dievkalpojumus ar savām balsīm.

Vai pasākumi notiks tikai Rīgā? Ko darīt tiem, kuriem nebūs iespēja pievienoties klātienē?

Jā, festivāla pasākumi norisināsies Rīgas dievnamos.

25. oktobra kopkora vakara skanējumu esam plānojuši straumēt platformas *YouTube* Jēzus draudzes kanālā. Straumēšanu pārraidīt izrādījies interesī arī kristīgais medijs EWTN. Līdz ar to tiem, kam nav iespējas pasākumus apmeklēt klātienē, būs iespēja tos klausīties tiešsaistē.

Vai pasākumiem būs ieejas biļetes, un cik tās maksās?

Ieeja pasākumos ir bez maksas. Taču, piemēram, Svētā Pētera baznīcā, ja vēlaties apskatīt baznīcu ārpus pasākuma vai baznīcu un torni, jāreķinās ar ieejas maksu saskaņā ar cenrādi.

Protams, būsīm pateicīgi par ziedojumiem dievnamu un draudžu darba uzturēšanai katrā no pasākuma vietām.

Vai pasākumi domāti tikai draudžu cilvēkiem? Kas ir jūsu potenciālā publika?

Aicināti ir visi interesenti! Jo vairāk ļaužu, kas, pārfrazējot Jēzus sacīto, ieraudzīs Dieva gaismu un godās mūsu Tēvu, kas ir debesīs, jo labāk!

Kas festivālu rīko? Ar kādiem izaicinājumiem saskārāties, rīkojot festivālu? Kur mitināsies festivāla dalībnieki? Vai nodrošināsiet viņus arī ar pusdienreizēm?

Tāpat kā pirms diviem gadiem, arī šoreiz festivāla galvenā organizatora lomu ir uzņēmusies LELB Rīgas Jēzus draudze.

Lielākais izaicinājums ir finansiālais nodrošinājums, lai nosegtu visas organizatoriskās tehniskās izmaksas. Šogad festivālu bez LELB Rīgas Jēzus draudzes finansiāli atbalstījusi arī LELB Vīrsvalde, LEAF Evaņģelizācijas grupa, “Grasbergs”, zemnieku saimniecība “Zilūži”, *karkass.lv* un individuālie ziedotāji. Par to mūsu atbalstītājiem sirsnīgs paldies! Tāpat arī LELB Rīgas Svētā Pāvila draudzei, Rīgas Svētā Pētera baznīcas nodibinājumam, LELB Rīgas Krusta draudzei un LELB Rīgas Vecās Svētās Ģertrūdes draudzei, kas ļauj izmantot savu draudžu dievnamus un resursus, pretī neprasot atlīdzību. Tāpat māksliniekiem, kas uzstājas festivālā, neprasot atlīdzību. Paldies katram, kas ar savu kalpošanu mūs atbalsta! Arī katrs kolektīvs bija aicināts veikt simbolisku ziedojumu. Taču jāsaaka, ka ar šobrīd saziņoto līdzekļu apjomu nepietiek, lai nosegtu visas vajadzības un vēlmes, tostarp dalībnieku ēdināšanu. Jau sākotnējā uzsaukumā kolektīvu vadītājiem par dalību festivālā brīdinājām, ka katrs koris pats rūpējas par naktsmājām (kuras iespēju robežās mēs palīdzam sameklēt, ja ir tāda nepieciešamība) un ēdienreizēm, taču cerējām, ka izdosies atrast līdzekļus, lai dalībniekus centralizēti paēdinātu. Pagaidām tas vēl nav izdevies, bet, nezaudējot cerību, līdz festivālam vēl ir mēnesis laika, un, kā Jēzus sacījis: “Cilvēkiem tas nav iespējams, bet Dievam visas lietas iespējamas.” (Mt 19:26)

Uz kādiem skaistiem mirklīem cerat festivāla gaitā? Kāds būtu vēlējums potenciālajiem klausītājiem?

Ceram, ka viss iecerētais festivāla norisē labi izdosies un tā dalībnieki un klausītāji gūs prieku un stiprinājumu garīgajā mūzikā un sadraudzībā.

Nāciet, klausieties, saņemiet un nesiet Kristus gaismu pasaulē! ●

“Imanta atgriešanās ir vajadzīga, loģiska un īsti vietā”

Grāmatas “Ziedoni (no jauna) skaitīt” vāku rotā Gunāra Janaiša iemūžinātais Imants Ziedonis uz koka kājām.

Arnis Šablovskis, lasot fragmentus no grāmatas, ļāva runāt pašam Imantam Ziedonim.

Elīna Lāce, Edgara Lāča foto

Pēc dievkalpojuma Talsu Baznīcā 14. septembrī ilgāk uzkavējās Imanta Ziedoņa talanta cienītāji kopā ar jaunās grāmatas “Ziedoni (no jauna) skaitīt” veidotājiem Arni Šablovski un Jāni Ogu, labprāt kārtējo reizi pārdomājot dižgara devumu latviešu literatūrā un kultūrā. Zīmīgi, ka tikšanās iekrita Tēva dienā. Vai tad Imanta Ziedoņa rakstītais dzejā un prozā, viņa izteiktās pārdomas daudzajās intervijās nav gluži kā tēvišķi nospraustas robežas un ceļa rādītāji mums, svētceļniekiem Latvijas kultūrtelpā?

Atliek vien atvērt jauno grāmatu, lai gūtu apstiprinājumu iepriekš izteiktajam minējumam, jo ievadvārdu virsraksts vēsta – “Pieskaršanās Ziedonim ļauj just stabilitāti”. Tas par tiem svētceļniekiem jau arī ir nācis no paša Imanta Ziedoņa – par piligrimu kultūrtelpā viņš savulaik nodēvējis grāmatas “Ziedoni (no jauna) skaitīt” redaktoru un maketētāju Jāni Ogu, papildinot ar ierakstu savu dzejoļu krājumu “Ceļa sentiments”. Tāpat ceļā kopā ar Ziedoni bijis gan Arnis Šablovskis, grāmatas “Ziedoni (no jauna) skaitīt” idejas autors un sakārtotājs, kurš pirms desmit gadiem sastādījis arī grāmatu “Ziedošais ķiršu dārzs. Tukuma Imants”, gan Talsu luterāņu draudzes mācītājs Māris Ludviks, kura vadītā draudze bijusi viena no pirmajām, kuru Ziedonis apmeklējis un kurā viņš uzstājies ar lasījumiem. Jaunajā

grāmatā iekļautas īsas Māra Ludvika atmiņas par Imantu Ziedoni un divas toreizējās draudzes priekšnieces Ritas Kronbergas intervijas ar dārgo viesi, kas 1995. un 1997. gadā publicētas draudzes žurnālā “Pilsēta Kalnā”.

“Ceļš uz šo grāmatu nebija viegls,”

atzina Arnis Šablovskis, piebilstot, ka īstai rozei allaž ir arī nopietni ērkšķi. “Man ir pārliedzība, ka šis ir laiks, kad Imanta atgriešanās ir vajadzīga, loģiska un īsti vietā, jo mums kā tautai un valstij ir iespēja stiprināt savu mugurkaulu. Atklājumi, ko Imants ir paudis šeit pirms nieka 31 gada un pāris gadu vēlāk, ir atkal ļoti aktuāli tiem, kuri, es teiktu, meklē īsto kristietības identitāti, īsto gara identitāti un īsto mūsu tautas identitāti. Ir laiks to nostiprināt!” viņš rosināja.

Imanta Ziedoņa dzeja daudziem ir atklāsme, un atklāsme arī viņš pats aizvien gaidīja un tās tuvumā teicās palikt. “Imanta darbos parādās viņa lielā pietāte pret vārdu “Dievs”, pret gara jautājumiem. Neapšaubāmi, savā radošajā dzīvē viņš ir pieskāries kaut Kam Tādam. Manuprāt, caur Ziedoņa tekstiem var nojaust to Baznīcu, kuru mēs visi gaidām, – Baznīcu, kura nav sadalīta, kura nav konfesionāla, kurā ir mīlestība. Tādā nozīmē man šķiet, ka viņa teksti var palīdzēt arī baznīcēniem meklēt savu dziļāko esmi un to Baznīcu, kāda ir vajadzīga latviešiem un ne tikai,” vērtēja Šablovskis.

“Imanta Ziedoņa vārds ir viens no retajiem, kas ļoti dzīvi turpina skanēt un rezonēt visdažādākajās paaudzēs,” puda Jānis Oga.

Grāmatas veidotāji norādīja, ka Ziedoņa dzīvē krusta un skolotājas lomā bijušas viņa nemitīgās slimības. Liela daļa viņa izcilāko tekstu tapuši slimnīcās vai sanatorijās, bet esamība starp “būt” un “nebūt” ļāvusi viņam novērtēt doto laiku un domāt, kā to izmantot, lai stiprinātu latvisko kultūru.

“Grāmatā ir attēls arī no Imanta 75. dzimšanas dienas, kad viņa veselība vairs nebija spoža. Pēdējos septiņus astoņus gadus dzejniekam tika atņemts svarīgākais, kas viņam bija, – spēja izteikties. Palika spēja domāt. Šajā fotogrāfijā ir viens no viņa draugu un atbalstītāju pulkiem, kurā bija arī Arnis. Viņi ne tikai svinēja Imanta dzimšanas dienu, bet arī plānoja. Viena no Imanta Ziedoņa dzīves, talanta, daiļrades un personības lielākajām iezīmēm bija, ka viņš līdz pat pēdējam brīdim plānoja un meklēja cilvēkus, kas viņa idejas varētu nest tālāk. Jaunatklāsmes un ideju īstenošanas prieks Imantu Ziedoni izcēla citu mūsu rakstnieku un kultūras darbinieku vidū, kuriem ir izdevies savas domas un idejas nest tālāk arī tad, kad viņi paši to vairs nevar vai kad viņu pat vairs nav. Imanta Ziedoņa vārds ir viens no retajiem, kas ļoti dzīvi turpina skanēt un rezonēt visdažādākajās paaudzēs – jauniešos, laikabiedros, vidējā paaudzē, dziesmās, iestudējumos. Tas it kā notiek pats no sevis. Viņš aptvēra un joprojām aptver visplašāko kultūras interesentu loku,” priedējās Jānis Oga.

Jauno grāmatu veido dialogi,

un arī to katrs lasītājs varot uztvert kā pamudinājumu. “Man šķiet, ka latviešiem ir jāmācās vairāk sarunāties. Pat ja mēs domājam mazliet citādāk, mums jāspēj izturēt citam citu draudzēs, konfesijās, partijās. Mācīties sarunāties, mācīties klausīties un ieraudzīt savā oponentā arī kaut ko labu vai

pat – vispirms labu,” puda Arnis Šablovskis.

“Grāmatā sapulcināti visdažādākie laikabiedri, kuri nenonāk pretrunās, bet katrs citādāk izgaismo savu ceļu uz attiecībām ar Ziedoni. Tie ir cilvēki, kurus mēs šādi, pie viena galda, iespējams, nemaz nevarētu uz sarunu nosēdināt, piemēram, Gunārs Janaitis bija ļoti noraidošs un skeptisks pret Žanetes Jaunzemes-Grendes fonda “Viegli” darbību, tāpat “viegliešiem” nekad īsti nav izdevies dialogs ar Ramonu Umbliju, kura bija Ziedoņa vietniece Kultūras fondā un vadītāja pēc Ziedoņa aiziešanas, bet te vienos vākos, katram izstāstot savu stāstu, iegūstam plašāku skatu arī uz pašu Ziedoni, kas bez viņu līdzdalības nebūtu atklājies,” papildināja Jānis Oga.

Arnis Šablovskis ir dedzīgs ukraiņu atbalstītājs, kurš ne vien ik nedēļu informē lasītājus Tukuma pusē par Ukrainā notiekošo,

bet arī regulāri dodas turp, lai varētu notikt, piemēram, izstāžu apmaiņa. “Viņiem šie kultūržesti, sapratnes žesti ir ārkārtīgi svarīgi. Mazie pilieni, mazās lietas, kas īstenībā ir lielas lietas. Mums savas vēstures dēļ ir tā dāvana daudz vairāk saprast, kas notiek. Ukrainiņi stiprina mūs, ne tikai sargā. Katru reizi, atbraucis no Ukrainas, es jūtos daudz “vertikālāks”. Man ir vieglāk ātri novērtēt visu, kas Latvijā notiek vai nenotiek. Tā ir likteņcīņa arī par mums. Arī garīga cīņa, ne tikai materiāla. Tā, kā Rietumeiropa vai ASV ir dzīvojušas, tālāk nav iespējams. Ir liela pretruna starp vārdiem un darbiem, arī kristiešu vidē. Kaut kādam satricinājumam bija jābūt. Žēl, ka tādā formā, un žēl, ka ar šiem cilvēkiem. Ukrainiņi ir uz krusta. Pa īstam,” viņš atgādināja.

Tikšanās dalībnieki varēja pašķīstīt ukraiņu valodā izdotās “Epifānijas”, ko tulkojusi

Valentīna Silava, bet Ukrainas tēma ieskanas arī grāmatā “Ziedoni (no jauna) skaitīt”, kur iekļautas ne vien viņas, Latvijā jau kopš 1980. gada dzīvojošās ukrainietes Valentīnas Silavas atmiņas par Ziedoni, bet arī viņa dzejolis “Uz Ševčenko pieminēkļa kāpēm” latviski un ukraiņiski. Cauršautais ukraiņu dzejnieka un mākslinieka Tarasa Ševčenko pieminēklis Kijivas priekšpilsētā Borodjankā esot kļuvis par vienu no Krievijas iebrukuma Ukrainā simboliem. “Dziļums, kas ir tajā dzejolī, ietver gan ukraiņu likteni, gan cilvēka pārdomas, kāpjot savā garīgajā kalnā, kur jāatmet viss liekais,” secināja Šablovskis.

“Ziedonis ir ģēnijs. Tiešām,”

tuvu tikšanās noslēgumam atskanēja balss no klausītāju vidus. “Tā laikam ir,” piekrita Arnis Šablovskis. ●

Ģipkas dievnams svin jubileju ar grāmatas “Dzīvie akmeņi” atvēršanu

“Var redzēt, ka grāmata tapusi ar mīlestību,” grāmatas autorei Elvitai Rukai bildis kāds lasītājs.

21. septembrī Ģipkas evaņģēliski luteriskajā baznīcā notika dievnama 165 gadu jubilejai un 35 gadiem kopš atjaunošanas darbu sākuma. Dievkalpojumu vadīja Liepājas diecēzes palīgbrīskaps Uldis Gailītis. Par godu šim jubilejām notika arī Elvitas Rukas grāmatas “Dzīvie akmeņi” atvēršana. Tas ir izdevums ar Modra Sapuna

oriģinālām ilustrācijām un Daigas Dunses dižainu, kura tapšanu un izdošanu ir atbalstījis Valsts kultūrkapitāla fonds.

“Šī baznīca nav tikai akmens un jumta konstrukcijas – tas ir stāsts par cilvēku ticību, darbu un spējam. Katrs atjaunošanas stienis, katra restaurēta detaļa liecina par to, cik svarīga ir saikne un kopība. Mūsu dievnamam šobrīd ir plaša sirds – tā ir baznīca, muzejs un kultūras vieta, liecība atdzimšanas brīnumam un loģiska darba augļiem,” saka draudzes priekšnieks Valdis Rande.

1860. gadā Ģipkā uzbūvēja akmens mūra baznīcu ar 350 sēdvietām. Pēc Otrā pasaules kara tornī atradās Dundagas mežsaimniecības uguns novērošanas postenis. 1979. gada 1. septembrī ēkā nenoskaidrotu iemeslu dēļ izcēlās ugunsgrēks, pēc kura palika tikai izdegusi mūra. Tagad Ģipkas baznīca ir pilnībā atjaunota. Dievnama atjaunošana notika divos posmos. Pirmais ilga no 1992. līdz 1997. gadam, kad tapa baznīcas atjaunošanas projekts un tika piesaistītas finanses, lai no jauna izveidotu baznīcas dzelzsbetona mūrus un uzliktu šindeļa jumtu. Savukārt otrais atjaunošanas posms sākās ap 2000. gadu, kad baznīcas atjaunošanā iesaistījās Daina un Valdis Randes. Pateicoties viņu aktīvajai un mērķtiecīgajai darbībai (par ko saņemts arī novērtējums – balva “Latvijas lepnums”),

2010. gada 9. oktobrī notika atjaunotās baznīcas atklāšana, tieši tad, kad tai apritēja 150 gadi. 2020. gadā baznīca tika pilnībā atjaunota, un tā ir iekļauta Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

Grāmata “Dzīvie akmeņi” (izdevējs biedrība “VIVAT!”) sadarbībā ar Ģipkas baznīcu) apvieno dzīvu cilvēku atmiņas, vēsturiskus faktus un mākslinieka Modra Sapuna ilustrācijas. Teksta autore Elvita Ruka stāsta, kā ar sirdi tiek redzēts baznīcas stāsts – ne tikai kā arhitektūra, bet kā dzīvs kultūras, ticības un kopienas centrs. Katrai baznīcai ir kaut kas tāds, ar ko tā atšķiras un saista. “Ģipkas baznīca bez tai piederošiem cilvēkiem un tikai tai raksturīgām leģendām, nostāstiem un atmiņām būtu tukša un akla. Diemžēl laiks pagātnes liecības izdzēš kā vējš pēdas liedaga smiltīs. Tādēļ esmu gandarīts, ka izdevies piepildīt savu sapni, realizējot darbu pie grāmatas par Ģipkas baznīcas postu un atdzimšanu, kurā fiksēts stāsts, vēsturisko faktu un interviju apkopojums ar cilvēkiem, kuri dažādās savas dzīves jomās un posmos ir saskārušies ar dievnamu,” stāsta Valdis Rande.

Svētku mirklus muzikāli rotāja un sirdis sildīja “Savējie” un “Savējās” – draugi, kas ar dziesmu allaž nesuši gaismu Ģipkas namā. Tas bija laiks pateicībai, atmiņām un kopīgam priekam. ●

Dievs pārsteidz

Ivetas stāsts, iesūtīts audioliecību projektam “Mīlestības ceļš liecībās”

Ja man kāds vaicātu, par ko es gribu liecināt, tad, dziļāk par to padomājot, atbilde ir it kā tik dzirdēta un vienlaikus tik dziļa: tas viss ir par Dieva mīlestību.

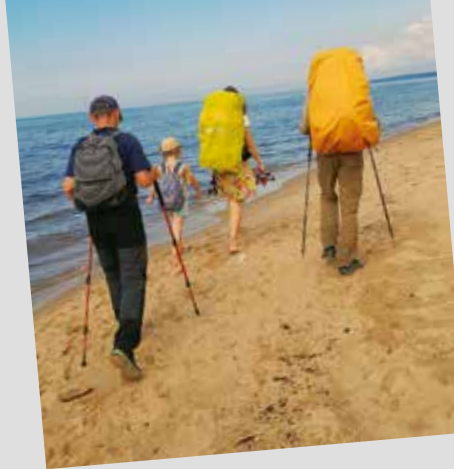
Šis ir stāsts par kādu neparastu dāvanu, ko es saņēmu pirms daudziem, daudziem gadiem. Cilvēks, kas man to uzdāvināja, bija kāda sieviete no Amerikas, kristiete. Viņa bija atbraukusi uz Latviju. Tas bija apmācību projekts, kurā piedalījāmies mēs abas. Viņa bija atvedusi sev līdzī kādu neparastu krustiņu. Tādu es nekad agrāk nebiju redzējusi. Amerikā (un droši vien arī citās angļiski runājošās valstīs) to sauc *Clinging Cross*. Vārdu *to cling* var tulkot kā ‘pieķerties, cieši, cieši turēties’. Ļoti cieši turēties. Šis *Clinging Cross*, ko viņa man uzdāvināja, bija tāds keramiski veidots krustiņš, apmēram 15x10 cm garumā un platumā, tāds mazliet izliecies, neparasts, ar tādām kā iedobītēm. Sākumā es nesapratu, kāpēc krustā ir šādas iedobītes, bet tad amerikāņu māsa Kristū man paskaidroja, ka šis krustiņš ir domāts un tā veidots tādēļ, lai cilvēks, kas to tur rokās, varētu ievietot šajās iedobītēs pirkstus un tie tā cieši iegultos tajās, un viņš varētu krustu tā satvert, ka tas burtiski guļ viņa plaukstā un neizlaižas no rokās. Katrs pirkstiņš iegulstas, un krusts tik cieši turas, ka tu esi viņam it kā pieķēries...

Kristīgā māsiņa man teica, ka nesaprot, kāpēc šo krustu atvedusi, – vienkārši Dievs viņai to tā bija ielicis sirdī. Viņa bija paņēmusi to līdzī mazā kastītē un uzdāvināja man, kaut gan mēs apmācībās bijām vairāki cilvēki. Un tad šis krustiņš kopā ar mani bija daudzus gadus, un arī es nesapratu, kā labad un kāpēc... Bet manī bija pašāvilība, ka Dievs zina.

Un tik tiešām! Pagāja vairāk nekā 10 gadi. Tas bija laiks, kad mans paps, mans audzītēvs, bija ļoti, ļoti slim un medicīna īsti neko vairs nevarēja palīdzēt. Slimības dēļ viņš lielāko daļu laika nevarēja atvērt acis un redzēt. Un tad kādā reizē es sajutu aicinājumu – Dievs man atgādināja, ka man taču ir neparasts krusts un ka tas ir kaut kas tāds, kas man tagad ir jāiedod papum. Paps tajā laikā nebija ticīgs, nebija vēl dzīvā ticībā, bet vienlaikus viņš bija ļoti atvērts. Tajā laikā pie viņa uz mājām bieži nāca arī kādi mīļi draugi, amerikāņu misionāri, kuriem viņš kopā ar manu mammu bija mācījis latviešu valodu. Viņi uzticīgi nāca apciemot manu papu arī tad, kad viņš bija palicis viens, kad mamma jau bija mūžībā. Un tagad, tieši viņa slimības laikā, viņi nāca regulāri. Viņi zināja, ka paps ir pagaidām vēl ceļā un vaicājošs un ka līdz galam kaut kā vēl pietrūkst šajā viņa ceļā pie Dieva. Viņi dziedāja dziesmas, ko bija iemācījušies latviski, un papum ļoti patika šīs dziesmas – *Amazing grace* (“Brīnišķīgā žēlastība”) un vēl kādas citas. Viņi un paps bija ļoti labi draugi.

Un tā es vienā reizē sajutu, ka man krustiņš ir jāatnes tieši papum un ka tas būs kaut kas tāds, ko viņš varēs turēt rokās. Kaut arī viņš nevar redzēt, bet viņš varēs to sajūt, pieķerties. Es aiznesu viņam krustiņu un teicu: “Papu, es tev atnesu dāvanu.” “Man dāvanu?” viņš atjautāja. Viņš bija ārkārtīgi sirsnīgs cilvēks un bija tik ļoti aizkustināts par to, ka viņam kāds bija atnesis dāvanu. Un es viņam sacīju: “Papu, tas ir krustiņš.” Ieliku to viņa rokās un teicu: “Papu, zini, tas nav tā, ka šis krustiņš tevi kaut kādā veidā glābs vai pasargās pats par sevi kā priekšmets, bet tas tev palīdzēs domāt par Jēzu un atcerēties par Viņu.” Un paps

aizkustinājumā to pieņēma ar asarām acīs, kuras viņš nevarēja īsti atvērt. Viņš to satvēra, turēja, pateicās... Tajā brīdī neko vairs neteicu, mēs sākām runāties par kaut ko citu. Jā, es biju atnākusi pie viņa ciemos, viņš tai laikā nedzīvoja kopā ar mani, bet ar manu dēlu, kurš rūpējās par viņu, un es vakaros pēc darba varēju pie viņa atnākt. Gāja laiks. Laiku pa laikam papum bija jānokļūst slimnīcā. Vienā tādā reizē, kad atkal bija izsaukta ātrā palīdzība un paps nokļuva slimnīcā, nākamajā rītā viņš zvanija un vaicāja: “Kur, kur ir mans krustiņš?!” Un es sapratu, ka steigā, kad ātrie viņu aizrāva uz slimnīcu, mēs nebijām paspējuši iedot viņam līdzī krustiņu. Bet viņš gribēja to redzēt, vēlējas, ka tas būtu pie viņa. Kad aizgāju pie viņa uz slimnīcu un aiznesu krustiņu, viņš teica, ka ir piedzīvojis kaut ko tādu, kas ir jāpiedzīvo visiem cilvēkiem. Tik lielu mīlestību, tik lielu maigumu, kaut ko tādu, ko nevar izstāstīt! Viņš bija kaut ko dzirdējis, viņš teica: “Tas visiem ir jāzina, tas visiem ir jādzird, tas visiem ir jāpie-dzīvo. Tā ir *tāda* mīlestība!” Viņš neko vairāk nevarēja pastāstīt, bet es sapratu, ka viņš ir piedzīvojis ļoti īpašu Dieva pieskārienu. Papus arī vēlējas, lai pie viņa uz slimnīcu atnāk mācītājs. Viņi noteikti sarunājās. Es nezinu, par ko, tikai atceros vienu lietu, ko paps vēl sacīja. Viņš teica: “Divdesmit astotajā datumā būs ļoti lieli svētki.” Mēs ar māsām nevarējām saprast, kas tas būs, bet tad pagāja vēl kāds laiks, ne pārāk ilgs, un paps tika aizsaukts mūžībā. Un bija tā, ka tieši divdesmit astotajā datumā bija viņa bēru diena. Un arī šeit es redzēju to, ka Dievs viņam bija ne tikai pieskāries, bet arī atklājis kaut ko tik lielu, tik skaistu, jo viņš teica, ka tajā datumā būs ļoti lieli svētki. Un, patiesi, es zinu, es ticu, es esmu pilnīgi pārliecināta, ka paps ir tajā mūžības vietā, kur viņš var svinēt – svinēt ar Kristu mūžību, kas ir dzīvība, ka viņš ir iemantojis ticību un glābšanu. Esmu pateicīga Dievam par tik neparastu dāvanu, ko viņš tik ļoti neparastā laikā, man vēl neko nezinot, nesaprotot, bija man uzdāvinājis caur māsu Kristū – dāvanu, kas mana papa dzīvē bija kaut kas tik ļoti īpašs. Pateicība Dievam par Viņa apredzību, par Viņa mīlestību, par Viņa neizdibināmajiem ceļiem, par to, ka laiki un vietas, un mūžība ir Viņa rokās un ka Viņam visas lietas ir iespējamās. Pateicība Dievam! Āmen. ●

Kājām no Francijas

Arta Paegle, autores foto

Septembra sākumā savās mājās uzņēmām neparastu viesi no Francijas – Režisu Denefu (*Regis Deneff*), kurš ceļu no savām mājām sācis jau 1. jūnijā un iet kājām. Lielāko ceļa daļu pieveicis vienatnē, bet Bauskā pievienojies arī draugs Žans, kas atlidojis no Francijas un dzīvo tajā pašā ciemā. Abu galamērķis ir Tallina. Par ceļotājiem un viņu nepieciešamību pēc naktsmājām uzzinājām vietnē *couchsurfing.com*, caur kuru šādā veidā esam uzņēmuši jau vairākus ceļotājus no dažādām pasaules malām un arī paši atraduši cilvēkus ārzemēs, pie kā palikt ceļojuma laikā. Ieguvējas ir abas puses – draugi visā pasaulē, naktsmājas par brīvu (visbiežāk arī kopīgas maltītes) un aizraujoši ceļojumu stāsti, pieredzes apmaiņa, kultūras, valodas, vēstures izzināšana. Katreiz, kad esam uzņēmuši un aizvadījuši kārtējos viesus, pacīlātība ir tik liela, ka gribas stāstīt un ieteikt šo lietu izmēģināt ikvienam, kam vien ir tāda iespēja. Un arī Bībelē uz to tiek mudināti! “Brāļu mīlestība lai paliek jūsos! Neaizmirstiet viesmīlību, jo daži caur to, pašiem nezinot, uzņēmuši savā pajumtē eņģeļus.” (Ebr 13:1–2)

Dienā, kad pie mums ieradās franču eņģeļi, viņi bija mērojuši ap 34 km garu ceļu no iepriekšējām naktsmājām. Pēc mazas atpūtas un brangām latviskām vakariņām viesi neatteicās izmest līkumu vēl arī pa tuvējo apkārtni. Nākamajā dienā jau agri Režiss un Žans tāpat kājām devās uz Rīgu. Tur abus atkal satikām un izvadājām pa vecpilsētu, bet vēl pēc pāris dienām kopā ar bērniem pievienojāmies viņiem gājienā tālāk uz Igauniju gar jūru Saulkrastos. Un atkal – sarunas, sarunas... Neskaitāmi jautājumi, atbildes, viedas atziņas, dalīšanās ticības pieredzē. Savas dzīves laikā un jo īpaši ejot, Režiss nonācis pie atskārsmes, cik ārkārtīgi maz patiesībā cilvēkam vajadzīgs.

Mēs gribam daudz, bet vai vajag? Un kāpēc vajag? Viņš ir pierakstījis klatu klades ar savu ceļojumu aprakstiem, tomēr līdz grāmatas rakstīšanai un izdošanai vēl neesot nonācis – tas atņemtu laiku iešanai... Tāpat kā interviju sniegšana žurnālistiem. Tāpēc Režiss sevi nekādā veidā reklamēt necenšas.

Pamēģinājām arī, kā tas ir, iet ar smagajām un lielajām mugursomām, kurās bez visnepieciešamākajām ikdienas lietām ir arī plītiņa ēdiena gatavošanai, katliņš, telts, matracītis, guļammaiss... Un tā jau trīs tūkstošus kilometru! Režiss ir priecīgs, ja var palikt pie kāda, jo tā ir iespēja iepazīt vietējos cilvēkus un viņu dzīvi (ko viņš arī visaugstāk novērtē savu gājienā laikā) un galu galā arī nomazgāties, izmazgāt drēbes, taču, ja ne – nav problēmu palikt teltī kaut meža vidū. Protams, visnepatīkamāk ir iet lietū, un to diemžēl nācās izbaudīt arī Latvijā. Tāpat liels izaicinājums ir iešana lielā karstumā un saulē. Kājas viņam sen vairs nesāp – pieradušas.

Režiss dzīvo Francijas vidienē nelielā ciemata nomalē paša būvētā dēļu namiņā kokā – pāris metru virs zemes, bez elektrības, bez ērtībām. Elektrību telefona lādēšanai sa-ražo neliela saules baterija, bet apkurei tiek izmantota malka. Režiss ir īsts dabas bērns, visnotaļ “zaļi” domājošs (ar visu smago somu plecos gājiena laikā viņš vāc arī nomestās pudeles un tad nodod tās!) un, būdams brīv-laika nometņu direktors, māca mīlēt dabu un izdzīvot tajā arī bērniem.

Latvijā Režiss bija pirmo reizi, bet pavisam aiz muguras viņam jau ap 80 tūkstošiem kājām nostaigātu kilometru visā pasaulē, tostarp, piemēram, 13 tūkstoši kilometru cauri Centrālamerikai un Dienvidamerikai pusgada garumā. Protams, lai tiktu uz turieni, bija

jālido, bet citādi – tikai kājām. Pat eskalatoru lielveikalā vienīgo reizi viņš lietojis, kad tas nedarbojies un pa to varējis vienkārši uzkāpt kā pa parastām kāpnēm.

Mūsu tikšanās laikā baudījām arī Režisa unikālo jokošanās māku ar bērniem. Cīrks vai slimnīcas būtu lieli ieguvēji, ja tajās strādātu tik dabiski talantīgs klauns kā Režiss.

Jautāts par ēdienkarti iešanas laikā, francūzis atbildēja: “Makaroni, tad makaroni un... arī makaroni.” Par to pārliecinājamies arī mēs, ieturot kopīgu pusdienu pausi Saulkrastu kāpās. Tad arī noderēja līdzī stieptais neliels gāzes prīmuss. Katrā valstī gan ceļotāji cenšas iepazīt arī vietējo virtuvi, un kas gan var būt labāks par mājas ēdienu, ciemojoties pie kāda!

Dienā iepriekš, pirms atkal satikāties jau pie jūras, abi gājēji bija piedzīvojuši negaidītu, brīnišķīgu uzņemšanu Carnikavā, Laivu mājā, kuras kapelā kopš vēsturiskā Carnikavas Sīguļu koka dievnama nodegšanas (2017. gadā) mājvietu radusi luterāņu draudze. Tā bija tieši tā sestdiena, kad draudze ar vērienu piedalījās Mājas kafejnīcu dienās, un, protams, pie varenas maltītes tika arī šie tālie, neparastie viesi. Ar lielu sirsnību viņi atstāstīja, cik silti esot tikuši uzņemti, kā sarunājušies ar mācītāju un pārējiem. Kopš 2021. gada Laivu māja kļuvusi arī par oficiālu pieturvietu Santjago ceļa gājējiem un ir apriko-ta ar visu, kas nepieciešams nakšņošanai tajā. Jauši vai nejauši (dievjauši!) Režiss ar draugu, kaut šoreiz nebūdami svētkēlnieki, bija atraduši šīs naktsmājas, protams, nezinot, ka šeit notiks Mājas kafejnīcu pasākums. Taču agrā jaunībā viņš ir gājis arī uz Santjago, jo viens no ceļa posmiem bijis netālu no mājām, un kā tad neiesi? Tā arī tas sācies... ●

Šā gada LELB 30. Sinodē pirmo reizi sinodāļi (gan laji, gan garīdznieki) bija sadalīti mazākās darba grupās, kurās divu dienu laikā bija jāattīsta uz trim jautājumiem. Pirmais jautājums bija: “Par kurām norisēm mūsu Baznīcā pēdējo gadu laikā esmu pateicīgs Dievam?”, otrais –

“Ko es gribētu pajautāt arhibīskapa amata kandidātiem?” un trešais – “Aktualitātes mūsu Baznīcā, kuras būtu jārisina, jāattīsta tuvākajā laikā?”. Daļu no otrā jautājuma klāsta “Svētdienas Rīta” redaktore Inga Reča uzdeva arhibīskapam *electus* Rinaldam Grantam, un atbildes publicējām žurnāla jūlija numurā.

Augusta, septembra un oktobra numuros lasiet, par ko sinodāļi pateicas Dievam un kam Baznīcai vajadzētu pievērst uzmanību tuvākajā laikā. ●

Par kurām norisēm mūsu Baznīcā beidzamo gadu laikā esmu pateicīgs Dievam?

(Noslēgums. Sākums “Svētdienas Rīta” augusta numurā)

Pateicība par katru kalpotāju. Kā draudzes vadītāja, kas ikdienā veic algotu darbu citā sfērā, novērtēju brīvprātīgi veikto draudzes locekļu darbu. Noteikti visiem jāuzkāpj Alūksnes baznīcas tornī – ko nevarēja 10 gados izdarīt, to izdarīja otrs mācītājs īsā laika periodā. Paldies par draudzes aktīva darbu baznīcas sakārtošanā, kas vērtējams pozitīvi. Paldies par draudzes locekļu pieaugumu. Pateicība par aktīvu iesaistīšanos novadā ārpus baznīcas loka. Pateicība par kopību Sinodē, par dziedāšanu lielā varenā korī, kas rada saviļņojumu. Pateicība par draudzes sadraudzību ar mūsu draudzi Vācijā. Tā dod spēku un saviļņojumu ikdienā. Pateicība par līdzšinējo arhibīskapu! Pateicība par savu Sv. Jāņa draudzi. Par iespēju kalpot ikdienā. Par jauniešu iesvētes kursu Gregorskolā.

Par digitālo tehnoloģiju attīstību (saturs + kvalitāte). Par arhibīskapa izraudzīšanās procesu. Par Jauniešu centra attīstību. Par projektiem Jaunpils draudzē (īpaši kanceles atjaunošanu un atvērto baznīcu). Par trīsdalīgā garīgā amata ieviešanu un praksi. Par fondu atbalsta iespējām baznīcām. Par atbalstu draudzēm no LELB Meža fonda. Par piesaistītiem daudziem jauniem cilvēkiem. Par diakonijas semināriem. Par to, ka ejam uz priekšu, ka jaunieši ir gatavi pieņemt to, ko Baznīca var piedāvāt. Par Lūgšanu brokastīm. Par klātbūtni sociālajos tīklos. Par vienotību dažādībā. Pateicība par to, ka Baznīca pulcina jaunās ģimenes ar bērniem. Par jauniešiem draudzē. Par LELB Diakonijas centru.

Par iecirkņu un diecēžu sapulcēm, par iespēju satikties, prieks par briedumu. Par Bībeles augu dārzu. Par to, ka var cirst draudzes mežos ar Virsvaldes atļauju un iegūt maksimālo samaksu. Par draudzes nama būvniecību. Par to, ka baznīca ir vaļā visu laiku. Par mācītāju Ati, kurš lēnām būvē no drupām baznīcu. Pateicība par to, ka esam kristieši. Par Kristu. Par lektoru kursiem Gregorskolā. Par sadraudzības stundu pēc dievkalpojuma. Par Kristus misijas aktualizēšanu. Par altārglezas atgūšanu Mālpils draudzē. Par aktuālās informācijas apriti diecēzēs. Par kristīgajām nometnēm. Par pozitīvo valsts un Baznīcas šķirtībā. Par pašvaldību vadītājiem, kuri saprot un atbalsta kristīgās vērtības. Par Baznīcas vadītājiem, kas iepriecina un iedvesmo. Par cilvēkiem, kuri alkst pēc dievkalpojuma un sakramenta. Par draudzi, ģimeni un iespēju kalpot. Par aicinājumu kalpot – ka sadzirdēju un paklausīju aicinājumam. Par atbildētām lūgšanām, kas balstās lūgumā “Tavs prāts lai notiek”. Par to, ka Dievs ir atradis – klauvējis pie sirds durvīm un tās ir atvēris. Par Dieva žēlastību, ka Viņš mūs apdāvina. Par dāvanām, ko Dievs ir devis, un par iespēju tās lietot Viņam par godu. Par Jēzus augšāmcelšanos. Par to, ka Dievs sargā un Viņa žēlastība ir neizmērojama. Par to, ka katra diena ir dzimšanas diena. Par to, ka esmu Baznīcā un draudzē. Par to, ka Dievs maina dzīvi un dod prieku. Par draudzes garīdznieku, priekšnieku, lektoru un pērminderu tikšanos savā starpā.

Lūdzot par ticības atjaunošanu

Bībeles rakstvietas:

- Dievs, atjauno mūs un liec Savam vaigam starot, ka mēs tiktu glābti! (Ps 80:4)
- Pie visa tā vēl satveriet ticības vairogu, ar kuru nodzēst visas jaunā ugunīgās bultas. (Ef 6:16)

Lūgšana:

Dievs, paldies par ticību, kas ļauj skatīties pāri redzamajam un doties pretī pagaidām neredzamajam, ko Tu esi man sagatavojis šajā dzīvē un aiz tās! Palīdzi ik soli spert ticībā, visu liekot Tavās rokās un meklējot Tavu spēku, lai paveiktu vairāk, nekā pats jebkad spētu! Atjauno aizvien manu ticību, lai tā ir vairogs, ar kuru pasargāt sevi un tos, kurus Tu man esi devis! Āmen.

Lūgšanu sagatavojusi Elīna Lāce.

Par dievkalpojumiem katru svētdienu un svētkos, tai skaitā krīzes periodā. Par jauniem kalpotājiem. Par mūsu draudzēm un sadraudzību starp draudzēm. Par to, ka esam varējuši pastāvēt kā draudze (Rindā), par to, ka mācītājs A. P. atvēlēja draudzi, par lielo un mazo draudžu sadraudzību. Par draudžu vadības apmācībām. Par Baznīcas konservatīvo, biblisko stāju. Par Gregorskolu. Par LELB Jauniešu centru, kas atsācis darbību. Neretas draudze pateicas par mācītāju Aldi Pavloviču un arī jauno mācītāju. Par draudžu darbiniekiem un kalpotājiem. Par iespēju lasīt “Svētdienas Rītu” un arī žurnāla digitālo versiju. Par palīgbišķapiem.

Par Valdemārpils draudzes atdzimšanu un evaņģēlisti Kristīnu Ēci. Par pērminderu apmācībām. Par Bolderājas draudzi un pirmo TV dievkalpojumu. Par draudžu sadarbību un sadraudzību, par to, ka ir Mācītājs, par ticību draudzē, par daudz ko paveiktu. Par laju apmācības iespējam, par pastoriem Cēsu Jāņa baznīcā. Par Rūjienas draudzi, par sadraudzību un vīru vakariem. Par saremontēto baznīcas jumtu Pļaviņās. Par Covid laika dievkalpojumiem, par atvērtām baznīcām. Par Mazo Luteru Akadēmiju. Pateicība par pieaugušo un bērnu kristībām. Par Covid laiku kā pārbaudījumu.

Par strauji pieaugošajiem ziedojumiem draudzē un to, ka cilvēki sajūt ziedošanas svētību. Par to, ka Dievs izvedis cauri dažādiem pārbaudījumiem. Par finansējuma ieguvu projektā, kas radīja iespēju piesaistīt tūristus. Pateicība par to, ka cilvēki, kas atnāk uz draudzi, piedzīvo dzīvas attiecības ar Dievu un atved nākamos. Pateicība par to, ka draudzē dzīvojam vienkāršībā, turam vaļā dievnama durvis, lai parādītu cilvēkiem, kur var atnākt, bet pēc tam paša izvēle, ko darīt. Pateicība par mazumiņu. Pateicība par mērķziedojumiem. Pateicība par draudzes priekšnieci. Paldies par mežraga pavadījumu. Pateicība par brīnišķīgu mācītāju. Pateicība par iespēju šodien būt Sinodē. ●

Aktualitātes mūsu Baznīcā, kas būtu jārisina, jāattīsta tuvākajā laikā

(Noslēgums. Sākums “Svētdienas Rīta” augusta numurā)

172. Darbs ar ģimenēm un bērnu vecākiem. 173. Kristīgo nometņu aktualizēšana. 174. Sadarbība starp draudzēm, lielajām draudzēm atbalstot mazās draudzes. 175. Jauno mācītāju sagatavošana, aicināšana, atlase. 176. Mērķtiecīga klātbūtne digitālajā vidē. 177. Attīstīt digitālo vidi cilvēku aizsniegšanai. 178. Stereotipu laušana. Misija 179. Nav gatavības investēt (svētdienas skolu skolotāju apmācībā, ērgelnieka atalgošanā (nav), kalpotāju un mācītāju atalgošanā (nav). 180. Informācija pie dievnamiem (trūkst) – dievkalpojumi, nosaukums, laiki. 181. Nav atjaunota informācija mājaslapā un Facebook. 182. Meklēt iespējas sludināt un mācīt skolās. 183. Draudzes locekļi neaktīvi aicina uz draudzi.

184. Liecināt par savu ticību draudzē. Ēkas 185. Problēmas ar ērģeļu remontu. 186. Zināšanu un pieredzes trūkums restaurācijā. 187. Nesamērīgi daudz laika, enerģijas, naudas tiek veltīta ēkām. 188. Ēkas nepieciešams piemērot draudžu vajadzībām. 189. Līdzekļu trūkums remontiem. 190. Par maz piesaista finanses no ārpuses (trūkst projektu rakstītāju). Cilvēki 191. Nav naudas pietiekamam mācītāja atalgojumam. 192. Par maz attiecību veidošanas mācītājam ar draudžu locekļiem. 193. Nespēja noturēt jaunpieņēcējus. 194. Sarūk dievkalpojuma apmeklētāju skaits. 195. Nav apmācības kalpotājiem (svētdienas skola). 196. Kādam mācītājam neatbilstoša morālā stāja. 197. Trūkst svētdienas skolas skolotāju. 198. Mācītājs nav uz vietas, kur ir draudze. 199. Vajadzīgs atbalsts mācītājam.

200. Nespēja noturēt pusaudžus un bērnus. 201. Ziedojumi ar karti. 202. Plāns X stundai. 203. Ticība bez darbiem. ●

Apmeklē!

KOPKORA SLAVĒŠANA
Gaišma pasaulei
25.10. PLKST. 19.00
RĪGAS JĒZUS BAZNĪCĀ
ELIJAS IELĀ 18
IEEJA BEZ MAKSAS

Horizontāli: 1. Baznīcas organizatoriskā pamatvienība; vienas reliģijas vai konfesijas ticīgo kopa. 6. Viens no senebreju panteona dieviem, kura vārds kļuva par kristiešu Dieva Tēva prototipu. 10. Deviņu pakalnu pilsēta. 11. Dievnams. 12. Nosaukums, kas reizēm tiek piedēvēts Pāvilstas pilsētai. 13. Upe Tālajos Austrumos, Ķīnas un Krievijas robežupe. 14. Savrupa reliģiska draudze, kas nošķīrusies no kādas galvenās, valdošās Baznīcas. 15. Romas katoļu un Pareizticīgo Baznīcas svētbilde. 16. Noteiktā formā sastādīts oficiāls dokuments. 17. Bībelē – Ādama un levas trešais dēls (pēc Kaina un Ābela), visu cilvēku ciltstēvs. 19. Mazciems Talsu novada Laucienes pagastā pie upes ar tādu pašu nosaukumu. 21. Mācītājs Ērgļu, Vestienas un Bērzaunes draudzēs Ivars ... 22. Potēt (kokus vai krūmus), iespraužot izgrieztos pumpurus aiz mizas; okulēt. 23. Viens no Jēzus Kristus apustuļiem – Svētais jeb Neticīgais ... 25. Marijas un mirušā Jēzus Kristus attēlojums mākslas darbā. 27. Lūgšana dievkalpojuma sākumā. 28. Svētā Gara simbols – balts 30. Gājēju, kalpu kopums saimniecībā, muižā (vēsturisks). 32. Pilsēta Peru, osta Amazonas kreisajā krastā. 33. Teiksmains nostāsts par kādu vietu, personu, vēsturisku notikumu (parasti folklorā). 34. Smaržīgs kalnu dzimtas augs ūdens tuvumā. 35. Baznīcas lāsts – izslēgšana no Baznīcas. 36. Glābt, izpirkt cilvēkus un cilvēci kopumā no grēka un tā radītajām sekām.

Vertikāli: 1. Daugavas labā krasta pieteika Krāslavas, Daugavpils, Preiļu un Līvānu novados. 2. Noturēt aizlūgumu; lūgt dievu (par kādu, par kaut ko). 3. Tāda, kas būs pēc neilga laika. 4. Posms (kādā norisē, procesā). 5. Notiks ... – vajadzēs vairāk laika, nekā iecerēts. 6. Jeruzalemes kā Dieva pilsētas apzīmējums. 7. R. Blaumaņa memoriālais muzejs Madonas novada Ērgļu pagastā. 8. Reliģijā – lūgšanu vietas, baznīcas vai privātas kapelas. 9. Negaršīgs dzēriens (sar.). 16. Pilsēta, kurā atrodas attēlā redzamā baznīca. 18. V. Ļūdēna grāmata bērniem "... – vijoļkāja". 20. Dieva atklāsmes veids, kurā Dievs parādās tieši vai uz tā klātbūtni norāda dievišķīgas zīmes. 24. Ar reliģisku ceremoniju uzņemt garīdznieka amatā. 25. Vēstītājas folkloras vai daiļliteratūras žanrs, parasti ar fantastikas elementiem. 26. Bībelē – laba un ļauna atziņas koks. 27. Ola (deminutīvs). 29. Iekļaut, aplūkot (piemēram, tekstā, pētījumā, domās), parasti bez plašākas, dziļākas analīzes, sīkāka iztirzājuma. 31. Satiksmes parādība joslā pilsētās un apdzīvotās vietās. ●

Fotomirkšķis

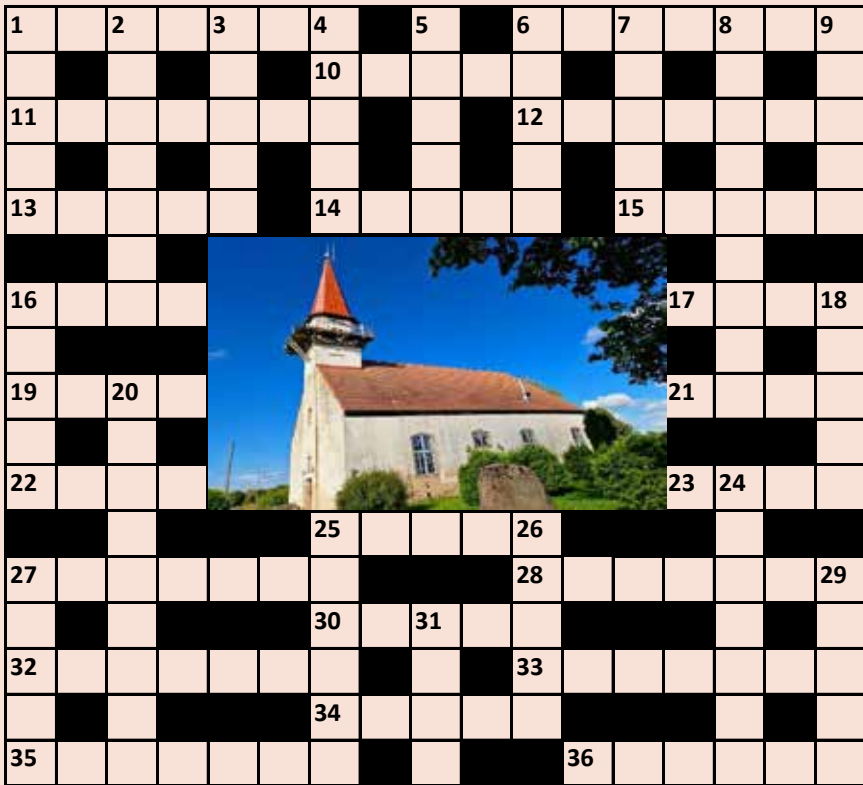

Mīlestība darbībā

Ādažu draudzes bilance 6. septembra Mājas kafejnīcu dienās Carnikavas kapelā "Laivu māja": saputoti 25 litri debesmannas, sagatavoti 80 litri plovera un 80 litri borščā, izceptas vairāk nekā 100 pankūkas un 5,5 kilogrami plātsmaizes, saņemtie ziedojumi – 1800 eiro. Mācītājs Jānis Kopštāls saka: "Es pateicos par katru, kurš vārija, mazgāja, slaucīja, cepa, kūla, grieza, rīvēja, klāja, nesa, bēra, skaldīja un raka. Es pateicos par smiekliem un jokiem, par paldies un lūdzu, par piedod un viss kārtībā. Ar jums kopā var iet gan izlūkos, gan nedarbos. Esiet Dieva bagātīgi svētīti!"

Krustvārdu mīkla

Mīklas autors – Gunārs Ziedkalns

Atbildes augusta (Nr. 2017) numura krustvārdu mīklai

Horizontāli: 1. Ēdene. 4. Celle. 7. Opapi. 8. Ābels. 9. Spole. 12. Agape. 15. Lauma. 18. Stigma. 19. Saules. 20. Oranta. 21. Tiesāt. 22. SK. 23. Te. 25. Osesa. 28. Ailes. 31. Niedres. 32. Iesms. 33. Triko. 34. Ikšķile. 35. Skots. 36. Skola.

Vertikāli: 1. Ētoss. 2. Erato. 3. Elite. 4. Ciāna. 5. Liepa. 6. Elste. 10. Pēteris. 11. Lūgšanas. 13. Gaudeni. 14. Plejāde. 15. Lapas. 16. Usuma. 17. Asote. 23. Krekšķ. 24. Tornis. 25. Odins. 26. Ekspo. 27. Ansis. 28. Astes. 29. Leiko. 30. Stola.

INĀJUMI • SLUDINĀJUMI • SLUDINĀJUMI

Raimonda Alpes

drēbniekarbūvniecība

piedāvā un izgatavo

- mācītāju amata tērpus,
- altārsegas,
- kora tērpus u. c.

Tālrunis 29775464.

Iecavas draudze nolēmusi

ziedot citai baznīcai savas ērģeles.

Detalizēta informācija, zvanot draudzes priekšniecei pa tālr. 29450436.

Palīdzēsim atjaunot

Gulbenes baznīcas torni!

Lūgums

Ziedot iespējams klātienē baznīcā vai ar pārskaitījumu:

Gulbenes evaņģēliski luteriskās baznīcas

Torņa atjaunošanas fonds

Reģ. Nr. 40008217312

Konta Nr. LV98HABA0551037671113

Ziedojuma mērķis: Baznīcas torņa atjaunošanai

LELB Jauniešu centra lūgums atbalstīt ar ziedojumu

Mums ir nepieciešams: • printeris, • laminators, • kancelejas lietas, • vidēji liela skaņu pults, • projektoris un ekrāns, • pufi/pufu pildījums, • melnā kafejnīcu tāfele, ko liek ārā pie ieejas, • liels kafijas automāts, • vafeļu pannas, • mūzikas instrumenti nodarbībām (ģitāras, ukuleles, džambas, bungas vai bungu plēves, lai salabotu esošās bungas), • pārtika jauniešu pasākumiem, kuru var uzglabāt (piemēram, cepumi, popkorns, čipsi, dzērieni, piens ar ilgu uzglabāšanas termiņu, • materiāli mākslas nodarbībām, • galda spēles, • kristīgā literatūra, grāmatas, • drēbju skapis ar pakaramo stangu, • matračī, spilveni, gultas veļa, • āra gaisma, • nojume, • ledusskapis, • digitālās klavieres, • video veidošanas tehnika un mikrofonu.

Ziedot ir iespējams:

- noskenējot QR kodu;

- veicot pārskaitījumu uz LELB Jauniešu centra bankas kontu: LV60HABA0551032647003;

- konkrētu lietu atnesot uz Jauniešu centru, iepriekš vienojoties par laiku pa tālr. 26536786.

- Nākamais "Svētdienas Rīts" numurs iznāks 2025. gada 3. novembrī!

PĀRBAUDIET VISU, PATURIET TO,

KAS LABS!

(1Tes 5,21)*

Abonē žurnālu

svētdienas rīts

2025. gadam -

pārbaudīta

vērtība!

Abonēt žurnālu

ir IZDEVĪGĀK!

Pērkot katru mēnesi – 3,30 EUR;
pasūtot pusgadam – 18,20 EUR;
abonēšanas maksa gadam – 35,00 EUR.
Abonēšanas indekss: 1095.
Abonē: www.pasts.lv, zvanot pa tālruniem 67008001 vai 25008001, Latvijas pasta nodaļās vai pie pastnieka.

*2025. GADA

LOZUNGS

BĪBELES LASĪJUMI

Nāciet un raugiet, ko dara Dievs, – varens Viņš parādās cilvēka dēliem! (Ps 66:5)

3.10. 1Kēn 11:26–43; Jk 4:13–5:6; Mk 15:22–32

4.10. 1Kēn 12:1–20; Jk 5:7–20; Mk 15:33–39

5.10. 1Kēn 12:21–33; Apd 4:18–31; Jn 10:31–42

6.10. 1Kēn 13:1–10; Flp 1:1–11; Mk 15:40–47

7.10. 1Kēn 16:23–34; Flp 1:12–30; Mk 16:1–8 (9–20)

8.10. 1Kēn 17:1–24; Flp 2:1–11; Mt 2:1–12

9.10. 1Kēn 18:1–19; Flp 2:12–30; Mt 2:13–23

10.10. 1Kēn 18:20–40; Flp 3:1–16; Mt 3:1–12

11.10. 1Kēn 18:41–19:8; Flp 3:17–4:7; Mt 3:13–17

12.10. 1Kēn 19:8–21; Apd 5:34–42; Jn 11:45–57

13.10. 1Kēn 21:1–16; 1Kor 1:1–19; Mt 4:1–11

14.10. 1Kēn 21:17–29; 1Kor 1:20–31; Mt 4:12–17

15.10. 1Kēn 22:1–28; 1Kor 2:1–13; Mt 4:18–25

16.10. 1Kēn 22:29–45; 1Kor 2:14–3:15; Mt 5:1–10

17.10. 2Kēn 1:2–17; 1Kor 3:16–23; Mt 5:11–16

18.10. 2Kēn 2:1–18; 1Kor 4:1–7; Mt 5:17–20

19.10. 2Kēn 4:8–37; Apd 9:10–31; Lk 3:7–18

20.10. 2Kēn 5:1–19; 1Kor 4:8–21; Mt 5:21–26

21.10. 2Kēn 5:19–27; 1Kor 5:1–8; Mt 5:27–37

22.10. 2Kēn 6:1–23; 1Kor 5:9–6:11; Mt 5:38–48

23.10. 2Kēn 9:1–16; 1Kor 6:12–20; Mt 6:1–6,16–18

24.10. 2Kēn 9:17–37; 1Kor 7:1–9; Mt 6:7–15

25.10. 2Kēn 11:1–20a; 1Kor 7:10–24; Mt 6:19–24

26.10. 2Kēn 17:1–18; Apd 9:36–43; Lk 5:1–11

27.10. 2Kēn 17:24–41; 1Kor 7:25–31; Mt 6:25–34

28.10. 2L 29:1–3, 30:1, 10–27; 1Kor 7:32–40; Mt 7:1–12

29.10. 2Kēn 18:9–25; 1Kor 8:1–13; Mt 7:13–21

30.10. 2Kēn 18:28–37; 1Kor 9:1–15; Mt 7:22–29

31.10. 2Kēn 19:1–20; 1Kor 9:16–27; Mt 8:1–17

1.11. 2Kēn 20:1–21; 1Kor 10:1–13; Mt 8:18–27

2.11. 2Kēn 20:1–21; Apd 12:1–17; Lk 7:11–17

3.11. 2Kēn 21:1–18; 1Kor 10:14–11:1; Mt 8:28–34

Turpinām ziedojumu vākšanu žurnāla izdošanai!

Ziedojumus lūdzam pārskaitīt: SIA IHTIS, Reģ. nr. 40003417337 SEB banka Vecrīgas filiāle, kods: UNLALV2X Konta nr: LV33UNLA0001900469704 ar norādi – Žurnāla "Svētdienas Rīts" izdošanai. PATEICAMIES PAR JŪSU ATBALSTU!

*“Dieva valstība
ir jūsu
vidū.”**

(Lk 17:21b)

**2025. gada
oktobra lozungs*